

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

БАКАЛАВРА

на тему: Розробка та шляхи реалізації міжнародного інвестиційного проекту:
«Організація продажу веганських кормів для собак у Японії»

Виконала: здобувач IV курсу, групи МЕВ-17
Спеціальності 292 Міжнародні економічні
відносини Браславська А.В.
Керівник: Задоя Анатолій Олександрович,
д.е.н., проф.

Дніпро
2021

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Освітній ступінь БАКАЛАВРА

ОПП з міжнародних економічних відносин

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

Затверджую:

Зав. кафедри _____

Задоя А.О., докт. екон. наук, професор
(підпис, прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

“ ____ ” _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу

Браславській Анастасії Валентинівні

(прізвище, ім'я та по батькові)

1. Тема роботи: Розробка та шляхи реалізації міжнародного інвестиційного проекту: «Організація продажу веганських кормів для собак у Японії».

2. Керівник роботи: Задоя Анатолій Олександрович доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри глобальної економіки,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом від " ____ " _____ 20 ____ р., № _____

3. Термін здачі здобувачем закінченої роботи _____

4. Цільова установка та вихідні дані до роботи оцінити наскільки Японія є підходящою країною для реалізації там інвестиційних проектів взагалі та зокрема студентського інвестиційного проекту. Проаналізувати економічну ситуацію у Японії, визначити особливості японської економіки, дослідити колосальний розвиток Японії, вивчити структуру експорту та імпорту «Країни сонця, що сходить», встановити економічні фактори, які впливають на інвестиційний клімат Японії, встановити бізнес фактори, які впливають на інвестиційний клімат Японії, визначити найбільш підходящих партнерів для нашого проекту, проаналізувати процес створення та реєстрація компанії, підрахувати основні витрати пов'язані з відкриттям бізнесу та вірогідні прибутки.

5. Зміст роботи (перелік питань, які належить розробити):

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали, посада)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА ЯПОНІЇ: МІСЦЕ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ, ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ	Задоя Анатолій Олександрович д.е.н., проф.		
РОЗДІЛ 2. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯПОНІЇ: СТРУКТУРА, ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ	Задоя Анатолій Олександрович д.е.н., проф.		
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДАЖУ ВЕГАНСЬКИХ КОРМІВ ДЛЯ СОБАК У ЯПОНІЇ»	Задоя Анатолій Олександрович д.е.н., проф.		

7. Дата видачі завдання _____

8. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	Визначення теми роботи та узгодження її з керівником	До 01.03.2021	17.02.2021
2	Розробка плану роботи та узгодження його керівником	До 10.03.2021	05.03.2021
3	Підготовка першого розділу	До 01.04.2021	28.03.2021
4	Підготовка другого розділу	До 25.04.2021	18.04.2021
5	Підготовка третього розділу	До 25.05.2021	23.05.2021
6	Подача завершеної роботи	До 01.06.2021	31.05.2021

Здобувач

підпис

Браславська А.В.

прізвище, ініціали

Керівник кваліфікаційної роботи _____

підпис

_____Задоя А.О. _____

прізвище, ініціали

АНОТАЦІЯ

Браславська А.В. Розробка та шляхи реалізації міжнародного інвестиційного проекту: «Організація продажу веганських кормів для собак у Японії»

У цій роботі виконано дослідження економічної ситуації та інвестиційного клімату Японії. Автор прийшов до висновку, що Японія за абсолютними обсягами експорту займає четверте місце в світі після Китаю, США (ВВП яких більше) і Німеччини (в силу інтеграції в ЄС), а за абсолютними обсягами імпорту - п'яте місце, пропускаючи ще Великобританію. Автор помітив парадокс: негативне сальдо платіжного балансу Японії, що може характеризувати економіку, як залежну від імпорту продукції, однак це не зовсім так. Японія, як практично позбавлена власних ресурсів, в тому числі паливних, дійсно залежить від їх імпорту, а також від імпорту продовольства внаслідок низької самозабезпеченості. Ці статті імпорту в сукупності складають 38%. Переважна ж частина імпорту є реімпорт продукції японських ТНК, виробленої за кордоном.

У цій роботі автор оцінив перспективи імплементації інвестиційного проекту продажу веганських кормів для собак у японському бізнесі. В цій роботі описані потенційні партнери для цього проекту, повний процес його створення та розвитку, обчислена середня заробітна плата робітників, розраховані початкові витрати, щорічні витрати, податки та прогнозовані прибутки. Перш за все, не дивлячись на високі початкові інвестиції та складність втілення ідеї, проект є надзвичайно привабливим, має надзвичайний потенціал і головне величезний прибуток.

Ключові слова: економіка Японії, Паритет купівельної спроможності (ПКС), зовнішньоторговельний оборот, експортна/імпортна квота, показники ВВП, ВВП на душу населення, міжнародна торгівля, товарна та географічна структура, ASEAN, темпи інфляції.

SUMMARY

Braslavska A.V. Development and implementation of an international investment project: "Organization of the vegan dog food sale in Japan"

In this work, a study of the economic situation and investment climate of Japan. The author concludes that Japan is a member of the G7. Moreover, in terms of absolute exports, Japan ranks fourth in the world after China, the United States (whose GDP is higher) and Germany (due to EU integration), and in terms of absolute imports - fifth place, passing the United Kingdom. The author noticed a paradox: the negative balance of payments of Japan, which may characterize the economy as dependent on imports, but this is not the case. Japan, as virtually deprived of its own resources, including fuel, is indeed dependent on their imports, as well as on food imports due to low self-sufficiency. These import items together account for 38%. The vast majority of imports are re-imports of products of Japanese TNCs produced abroad.

In this paper, the author assessed the prospects of implementing an investment project for the sale of vegan dog food in Japanese business. This paper describes the potential partners for this project, the full process of its creation and development, calculated the average wage of workers, calculated initial costs, annual costs, taxes and projected profits. In general, despite the high initial investment and the complexity of implementing the idea, the project is extremely attractive, has extraordinary potential and, most importantly, huge profits.

Key words: Japan's economy, Purchasing Power Parity (PPP), foreign trade turnover, export / import quota, GDP, GDP per capita, international trade, commodity and geographical structures, ASEAN, inflation.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІКА ЯПОНІЇ: МІСЦЕ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ, ФАКТОРИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ

- 1.1. Аналіз політичного та економічного середовища сучасної Японії.....9
- 1.2. Соціальний устрій «Країни сонця, що сходить».....14
- 1.3. Основні соціально-економічні проблеми та можливі загрози економіки Японії.....17
- 1.4. Факторний аналіз спеціалізації та аспекти ведення бізнесу в Японії.....23

РОЗДІЛ 2. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯПОНІЇ: СТРУКТУРА, ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

- 2.1. Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі.....28
- 2.2. Аналіз показників зовнішньоекономічної діяльності.....36
- 2.3. Можливі варіанти ведення бізнесу.....39
- 2.4. Особливості валютної системи Японії та аналіз її інвестиційного клімату.....41

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДАЖУ ВЕГАНСЬКИХ КОРМІВ ДЛЯ СОБАК У ЯПОНІЇ»

- 3.1. Умови та процедура відкриття підприємства кормів в Японії47
- 3.2. Обґрунтування інвестиційного проекту щодо створення фірми, оцінка потреби в інвестиційних ресурсах та визначення основних конкурентів компанії.....53
- 3.3. Розрахунок очікуваних доходів та оцінка економічної привабливості інвестиційного проекту.....56

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Протягом усього періоду існування класифікації країн за рівнем доходу Всесвітній банк відносить Японію до країн з високим рівнем доходу.

Токіо - столиця Японії, місто в південно-східній частині острова Хонсю, на березі Токійської затоки Тихого океану. Це одне з найбільших і найвпливовіших міст світу. ВВП на душу населення, ППС (в поточних міжнародних доларах) - на період 2019 року в Японії склав 42 338, 027, в порівнянні з попереднім роком він збільшився на 642,389 доларів США [12].

Інвестиції - це початок певних змін у світі, суттєве вдосконалення існуючих об'єктів та основа для підвищення якості товарів чи послуг. Як результат, вони слугують забезпеченню здатності до конкуренції в деяких категоріях, пришвидшенню прогресу науки і техніки, структурним змінам та реструктуризації економіки, збалансованості розвитку якості в різних галузях та вирішують проблеми безпеки, безробіття, соціального розвитку, охорони навколишнього середовища та багато сучасних інших проблем у світі.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра – це процедура відкриття підприємства «YUME» з продажу веганських кормів для собак у Японії. Розробка та обґрунтування міжнародного інвестиційного проекту, щодо створення підприємства, розрахунок періоду окупності та отримання доходів в подальшому.

Задля досягнення мети було поставлено наступні завдання:

- вивчити сучасний устрій Японії;
- проаналізувати середовище обраної країни;
- виявити стан її зовнішньоекономічної діяльності;
- опрацювати матеріал для подальшого знаходження перспектив розвитку Японії, її прогресу та сучасних проблем.
- обґрунтувати основні ідеї інвестиційного проекту;
- навести обсяги, форми та способи здійснення інвестиції;
- розрахувати очікуваний прибуток;

- оцінити економічну ефективність інвестиційного проекту та доцільність вкладення коштів.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що Японія підтримує положення всесвітнього лідера у багатьох найважливіших сферах, таких як процес розвитку науки й техніки, вона ілюструє феноменально високий ступінь акліматизації до постійно нестійких умов економічного розвитку. Такі зміни трапляються не лише на основі технічних нововведень, але в постійній та скомплікованій взаємодії технологій, а також економічних та соціально-політичних факторів. Ця країна потребує окремого аналізу для подальшого вивчення японської тематики.

Об'єктом дослідження є міжнародна економічна діяльність і внутрішні процеси Японії. Предмет дослідження - масштаби та аналіз тенденцій розвитку Японії.

У кваліфікаційній роботі були застосовані наступні методи дослідження:

- аналітичні та комплексні методи використовуються для вивчення економічних процесів та зовнішньоекономічної діяльності;
- метод порівняння основних макроекономічних показників Японії;
- структурне та логічне подання робочого матеріалу;
- табличного аналізу;
- дедукції та індукції;
- історичної оцінки.

В процесі аналізу, проведеного в роботі, використовувалися методи економічного і фінансового аналізу: метод групування, абсолютних відхилень, коефіцієнтів, індексний метод.

Дана робота буде розглядати ряд глобальних проблем, які відносяться виразно до «Країни сонця, що сходить». Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Робота викладена на 70 сторінок комп'ютерного тексту та містить 7 наочних формул, 10 рисунків і 17 таблиць. Список використаних джерел налічує 35 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІКА ЯПОНІЇ: МІСЦЕ В СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ, ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ

1.1. Аналіз політичного та економічного середовища сучасної Японії

Японія, як відомо, є конституційною монархією. У цій державній системі Його Імператорська Величність – Нарухіто (з 2019 р.) - виконує певні церемоніальні функції (присутні на офіційних урочистостях, національних святах) і служить "символом держави та єдності нації", але юридично імператор не може бути позбавлений права і не має права на урядові справи. Нарухіто підписує рішення Кабінету Міністрів, офіційні документи, закони та міжнародні договори, запевняє про призначення міністрів та інших вищих посадових осіб, приймає іноземних послів тощо [6].

Законодавчу ініціативу в Японії часто проявляють чиновники. Коли виникає необхідність переглянути існуючі закони або запровадити нові, вони розробляють відповідні законопроекти, які потім розглядаються урядом і, якщо їх затверджують, вносять до парламенту.

Парламент складається з двох палат: верхньої палати і нижньої палати. Нижня палата має 500 депутатів, 300 з яких обираються в одномандатних округах, а 200 – від партій у системі пропорційного представництва в 11 округах. Строк повноважень членів нижньої палати становить чотири роки, але в деяких випадках він може бути скорочений [5].

Комітети проводять значну частину законодавчої роботи в обох палатах парламенту. Призначення депутатів залежить від ступеня впливу політичних партій. Хід засідань досить жвавий, оскільки в інших місцях опозиційні депутати можуть задавати складні запитання.

Прем'єр-міністр Йосіхіде Суга (з 2020 р.) та державні міністри відповідають за національну та зовнішню політику Японії. Члени Кабміну

очолюють міністерства та спеціалізовані відомства і зазвичай обираються до парламенту.

Одним з ключових елементів японської моделі прийняття політичних рішень традиційно вважається система консультативних дорадчих комітетів при органах влади, які об'єднують в собі досвід бюрократії, ділових та академічних кіл, профспілок і споживачів. Головним завданням цієї системи є сприяти досягненню суспільного консенсусу, щодо політичних рішень національного рівня.

Розглядаючи політичний устрій, важливо зазначити інформацію про економічне середовище країни. Японія стабільно займає своє місце в світі (після США, Англії, Франції та Німеччини).

Що стосується економічного аналізу, ключові сектори Японської економіки: [5].

- риболовля;
- машинобудування (суднобудування, автомобілебудування, тракторобудування, верстатобудування);
- електронна промисловість (телевізори, фотоапарати, відеотехніка, комп'ютери, роботи, побутова техніка);
- банківський сектор;
- виробництво електроенергії та металургія (сталь і металопрокат);
- хімічна промисловість (нафтохімія, виробництво синтетичних матеріалів, пластмас).

Для того, аби познайомитися з економічним устроєм Японії, знати лише сектори економіки цієї країни недостатньо. Зазначимо більш глибокі фактори: ВВП Японії скоротився на 6,3% у річному обчисленні в четвертому кварталі 2019 року, заявив уряд. Основною причиною стало збільшення податку з продажу з 8 до 10% у жовтні, через що споживчі витрати в кварталі впали на 11,5% у річному обчисленні [6].

ВВП на душу населення - це валовий внутрішній продукт, поділений на середньорічну чисельність населення. За даними на 2018 рік, в Японії він

становив 39,159.424 дол. США, однак на період 2019 року він зріс на суму 40,246.88 дол. США [11], [12].

За даними World Bank складена табл. 1.1, яка включає в себе показники ВВП, ВВП на душу населення визначених років в період з 2005 впродовж 2020 років:

Таблиця 1.1

Загальна характеристика економіки Японії *

№ п/п	Роки (Years), t	ВВП на душу населення, ППС GDP per capita, PPP (current international \$), thousands	ВВП на душу населення GDP per capita (current US\$), thousands
1	2005	31,663.453	37,217.649
2	2006	33,090.196	35,433.989
3	2007	34,501.509	35,275.228
4	2008	34,798.766	39,339.298
5	2009	33,198.616	40,855.176
6	2010	34,986.995	44,507.676
7	2011	35,774.697	48,167.997
8	2012	37,191.386	48,603.477
9	2013	38,974.079	40,454.447
10	2014	39,179.156	38,109.412
11	2015	40,388.553	34,524.47
12	2016	36,964.277	38,761.818
13	2017	41,093.501	38,386.511
14	2018	42,811.036	39,159.424
15	2019	43,593.505	40,246.88
16	2020	41,637	47,200.00

* Розраховано за даними World Bank [12].

Примітка. 16 пункт – приблизні статистичні дані за 2020 рік

Основна частка в структурі ВВП припадає на сферу послуг - 71,6%, промисловість займає 26,6%.

Японська економіка вважається однією з найпотужніших у світі. У поточному році її обсяг склав 4,87 трильйона USD. Японія і США є ключовими торговельними партнерами один для одного. Економіка обох країн належить до найбільш високорозвинених. Японія спеціалізується на експорті

високотехнологічної продукції. У цьому відношенні економіка США більш різноманітна.

Поточний ВВП 2020 року, значно відрізняється від показника восьми річної давності. На період 2020 року поточний ВВП становить приблизно 4, 910 трлн доларів, що на 1293 трлн доларів менше ніж на період 2012 року (рис. 1.1) :

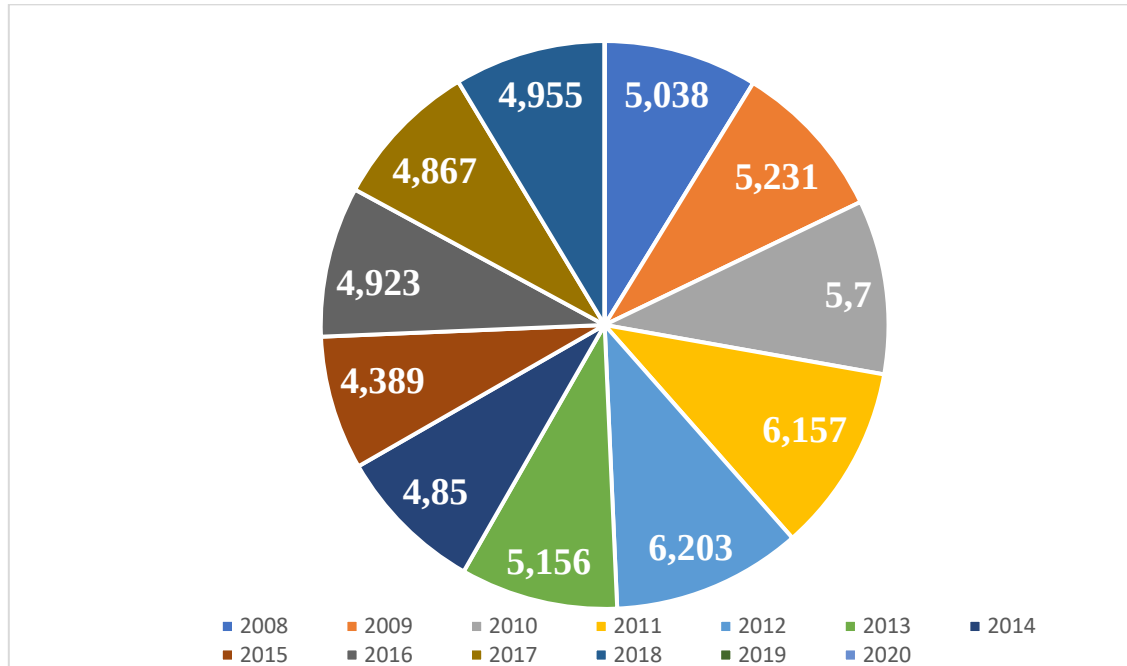

Рис.1.1. Japan's current GDP, trillion dollars [12].

Якщо враховувати наступні показники, то можна визначити недооціненість (або переоціненість) ієни по відношенню до долара: [12], [20].

1) ВВП за паритетом купівельної спроможності на 2018 рік складав 5 417 (трильйонів доларів США);

2) ВВП номінальний на 2018 рік становив 4 955 (трильйонів доларів);

3) Обмін курсу USD / JPY – 112,76 (на період 01 січня 2018).

З цього випливає наступний розрахунок:

1. ВВП за паритетом купівельної спроможності 2018 року / ВВП номінальний на 2018 рік = $5\,417 / 4\,955 = 1,09$.

2. $112,76 / 1,09 = 103,45$ - значення, яке має відображати реальний курс на 2018 рік.

Судячи з розрахунків, валюта ієни по відношенню до долара була недооцінена на 8.3% (на період 2018 року).

Розглянемо зміни у недооцінці ієни на період 2019 рік:

- 1) ВВП_{ППС} склав 5,504,330.91 мільйонів доларів США
- 2) ВВП_{ном} - 5,081,769.54 мільйонів доларів США
- 3) Обмін курсу USD / JPY – 106,31 (на період 01.08.2019р.)

Розрахунок наступний:

1. ВВП за паритетом купівельної спроможності 2019 року / ВВП номінальний на 2019 рік = $5,504,330.91 / 5,081,769.54 = 1,08$.

2. $106,31 / 1,08 = 98,44$ - значення, яке має відображати реальний курс на 2019 рік.

Валюта ієни на період 2019 року була недооцінена по відношенню до долара на 7,4%.

У той же час ВВП Японії зріс на 1,40 % у другому кварталі 2017 року порівняно з аналогічним періодом минулого року. Середній темп зростання ВВП Японії в період з 1981 - 2017 роки становив 2,02%. Споживчі ціни липня 2017 року зросли на 0,4%, як і попередні три місяці [9].

Темпи інфляції в Японії з 1958 по 2017 рік становили в середньому 3,04 відсотка. Максимальне значення було зафіксовано у лютому 1974 р. - 24,90%, а найнижче -2,50% (жовтень 2009 р).

Квартальне зростання ВВП країни становить 0,5-1,3%. Його динаміка визначається обсягом експорту машинобудівної продукції, електроніки і електротехніки. Несприятливі коливання курсу долара США в 2014-2015 роках призвели до зниження попиту на японські автомобілі по всьому світу, що привело до зниження ВВП країни на 16,89% [9].

Японія зафіксувала профіцит платіжного балансу у 2,32 трлн. єн (липень 2017 р.), що посприяло найкращому результату з березня 2017 р. Однак слід зазначити, що це було зумовлено різким падінням імпорту - на 25,9% (рік до року) та менш швидким падінням експорту -15,4% (рік до року) [9].

Однак, слід провести значну паралель і зокрема розглянути 2020 рік. В останньому кварталі 2019 року було зафіксовано падіння ВВП, і Японія фактично увійшла в рецесію.

Очікувалося, що зростання розвинутих груп економіки складе приблизно 8,0% у 2020 році, що на 1,9 процентного пункту нижче, ніж PRME у квітні 2020 року. Факти довели, що збитки, завдані економічною діяльністю у першій половині цього року, були більш серйозними, ніж очікувалося [8].

Протиепідемічні заходи торкнулися переважно сфери послуг (ресторанне обслуговування, туризм, транспорт) та промисловість, особливо виробники автомобілів. Інтернет-послуги та провайдери електроніки виграли від нової ситуації, однак різкий спад відбувся в туризмі.

У квітні 2020 року країну відвідало на 99,9% менше відвідувачів, ніж у квітні 2019 року. Зовнішня торгівля також різко впала в перші місяці 2020 року, у квітні 2020 року - на 20% у порівнянні з попереднім роком. Уряд прагнув підтримати функціонування економіки шляхом сильних "грошей, що вливаються", включаючи внески безпосередньо населенню, незалежно від можливого зростання державного боргу.

В останні роки Японія зазнала помірного, але стабільного зростання. Однак його частка у світовому ВВП вже тривалий час зменшується (в даний час 5,9%, у 1994 р. вона становила 17,4%).

Очікується, що у 2021 року темпи зростання розвинутих економік зростуть до 4,8%, в результаті чого ВВП групи розвинених країн з 2021 року буде приблизно на 4% нижче рівня 2019 року [8].

1.2. Соціальний устрій «Країни сонця, що сходить»

Японська медицина заслуговує на серйозне вивчення її досвіду. Японська медична система вважається однією з найрозвинутіших у світі. Це підтверджується не тільки якістю та доступністю медичних послуг, але й високою тривалістю життя. Основою високоякісної медицини є якісна підготовка лікарів, сучасної медицини та сучасні медичні технології у всіх її галузях.

Виходячи з їх історичного досвіду, японці мають унікальні характеристики, які роблять ділові відносини легкими або складними. З цих характеристик можна назвати:

- Потреба в створенні довіри на особистому рівні.
- Серйозність і чесність у відносинах.
- Вимога щодо якості (дуже складний ринок).
- Життя Японії підпорядковується великій кількості офіційних норм, які дуже ускладнюють ділові відносини.
- Важливість колективної роботи та прагнення до особистого вдосконалення.
- Рішення приймаються консенсусом, ніколи не на індивідуальному рівні.
- Строгість у побутовому житті.
- Дуже постійні звички споживання, особливо в їжі.
- Суворе дотримання індивідуальних обов'язків.
- Почуття місця (ніхто не надто розумний).
- Вони друзі порядку, дисципліни та ієрархії.

Медичне страхування абсолютно охоплює все населення і здійснюється державою та приватними роботодавцями. У країні існує приблизно 5000 систем страхування, більше половини з яких перебувають у державній власності.

Східна Азія зазнає значних демографічних змін, коли в деяких країнах спостерігаються низькі показники народжуваності та старіння населення, що призводить до перегляду імміграційної політики. Такі країни, як Японія, вже відчують негативний приріст населення, тоді як коефіцієнт народжуваності Республіки Корея значно нижчий від рівня 2,1, необхідного для утримання населення.

З підтвердженої оцінкою рівня освіти населення, упорядкованих за Індексом рівня освіти, станом на 2018 рік, Японія займає 27 місце серед 189

країн і її індекс становить 0,850, а за Індексом людського розвитку на 2020 рік Японія розділила 19 місце з Ізраїлем і Ліхтенштейном (0,919) [15], [16].

Зазначимо, Японія має низький показник безробіття. Протягом 1970-1980-х років його рівень коливався в межах 2 - 2,8%. У 1990-х роках показник трохи перевищив 3%. До 2017 року він становив 2,8%, а у 2018 та 2019 роках він був сталим – 2,4% , однак на період 2020 року він значно виріс і становив 3,3% (рис. 1.2.) :

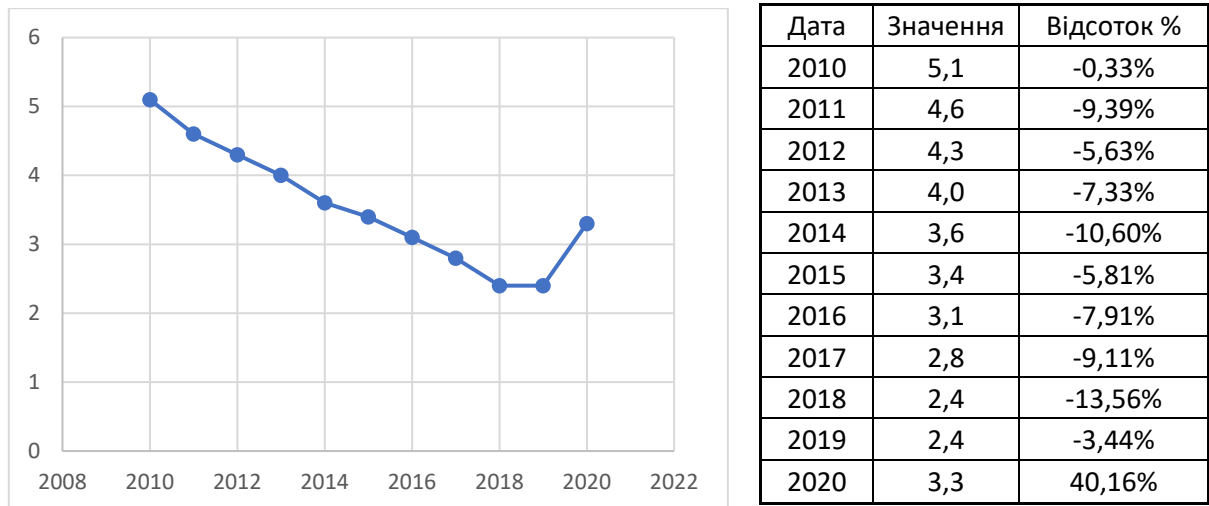

Рис.1.2. Динаміка рівня безробіття в Японії, 1980-2020 рр., % [6].

Середня тривалість життя Японії у 2018 році становила 81,25 року для чоловіків та 87,32 року для жінок, що є найвищим показником в історії.

За підрахунками, серед дітей, народжених у 2018 році, 94,5% дівчаток і 89,5% хлопчиків доживуть до 65 років, однак 26,5% хлопчиків та 50,5% дівчат доживуть до 90 років, що також є новим рекордом [3].

«Міністерство охорони здоров'я, праці та соціального забезпечення Японії» підрахувало, що 20,01% жінок і 28,7% чоловіків, народжених у Японії в 2018 році, врешті-решт помруть від раку, бо ця хвороба і досі є основною причиною смерті чоловіків та жінок [3].

Якщо рак вдасться перемогти, зменшивши кількість смертей від онкологічного захворювання до нуля, то, за підрахунками, тривалість життя чоловіків буде продовжено на 3,5 роки, а тривалість життя жінок - на 2,8 років [3], [10].

Згідно з інформацією, наданою Міністерством охорони здоров'я, праці та соціального забезпечення, у 2020 році середня зарплата в Японії становила близько 3 150 доларів США (345 581,78 ієн) [10].

Ця цифра не є постійною: рівень доходу в Японії змінюється щомісяця; влітку японці отримують більше, а взимку навпаки. У 2020 році взимку номінальна заробітна плата становила майже 2 700 доларів (296 212,95 ієн), тоді як влітку ця цифра значно зросла до 3600 доларів (394 950,60 ієн). Отже, середня зарплата на 2020 рік становила 3 150 доларів (345 581,78 ієн) [10].

1.3. Основні соціально-економічні проблеми та можливі загрози економіки Японії

Японія є найбагатшою країною з великою заборгованістю в світі, державний борг станом на 2017 рік складав 18,8% світового боргу, та 239% по відношенню до ВВП, однак станом на 2018 рік він склав 12 331,16. Хронічне негативне сальдо бюджету і витрати, що збільшуються на його обслуговування тільки ускладнюють ситуацію з його виплатою [4].

Нижче наведені табл. 1.2 та рис. 1.3 з приблизними даними з приводу державного боргу Японії з 2019-2025 роки включно:

Таблиця 1.2

Japan: National debt from 2019 to 2025 (in billion U.S. dollar)*

Characteristic	National debt in billion U.S. dollars
2019	12 560,12
2020	13 354,7
2021	13 593,95
2022	13 816,45
2023	14 030,97

2024	14 236,2
2025	14 431,51

*Розраховано за даними Statista / Japan: National debt from 2019 to 2025 [32].

Japan: National debt from 2019 to 2025 (in billion U.S. dollar)

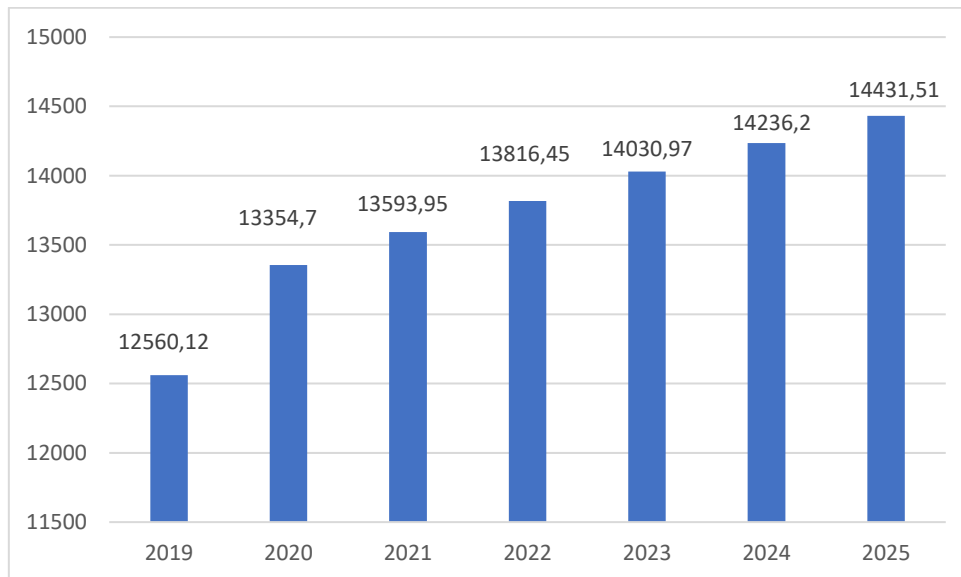

Рис.1.3. Japan: National debt from 2019 to 2025 (in billion U.S. dollar) [32].

Попри песимістичного настрою з боку МВФ, інвестори не спиняються від активної купівлі боргових зобов'язань японського уряду. На поведінку інвесторів віддзеркалюється зміцнення у світовій економічній науці ставлення представників неокейнсіанства, котрі впевнені щодо безпечності внутрішнього боргу в країні. Японські суверенні зобов'язання на 95% це внутрішній борг, то японський державний борг не викликає серйозного хвилювання. Крім того, інвестори також беруть до уваги стабільність фінансово-економічного потенціалу країни і навіть розглядають певні покращення за рахунок міжнародних банківських та прямих іноземних інвестицій, а також інвестицій у цінні папери.

Однією з найважливіших економічних проблем Японії, яка витікає з особливостей географічних умов є крайня обмеженість корисних копалин. Ті родовища, які були відомі давно, вже практично повністю виснажені. Тому

економіка Японії дуже залежить від імпоротної сировини. Це, в свою чергу, робить надмірно залежною зовнішньоекономічну політику держави.

Економіка сучасної Японії орієнтована на зовнішній ринок (експортна спрямованість). Основними торговими партнерами виступають США і розвинені країни Європи. Тому кризові явища можуть спричинити: [28].

- скорочення обсягів експорту;
- зменшення обсягів виробництва;
- підвищення рівня безробіття;
- зміна положення країни на світовому ринку (втрата позицій);
- зниження курсу національної валюти (ієни);
- зменшення обсягів імпорту (в першу чергу - сировини).

Через орієнтації на експорт і кризи американської валюти, багато японських підприємств знаходяться на межі банкрутства. Зміни курсів валют (як долара, так і євро) привели до виникнення великих неоплачених боргів. У свою чергу це призводить до постійних недоїмок до бюджетів різних рівнів.

Наступна група проблем пов'язана з появою на ринку нових конкурентів. В першу чергу це стосується азіатських країн «нової індустріалізації» (Сінгапуру, Південної Кореї, Тайваню). Продукція японських підприємств перестала бути беззаперечним лідером в сфері передових технологій. Крім того, багато країн світу приймають у відношенні до Японії протекціоністські заходи, погіршуючи її зовнішньоторговельне сальдо.

Рівень безробіття в Японії завидно низький (2.4% в лютому 2020 р.) у порівнянні з безробіттям в деяких інших великих розвинених економіках, таких як Франція (8,1% в лютому 2020 р) [28].

Зростання заробітної плати є анемічним, що перешкоджає щоденним витратам японців.

Також найсерйознішим побоюванням японців вважається те, що той дух жертвності, самовідданості, готовності до важкої роботи, до життя в ім'я майбутнього, який лежав в основі успіху Японії, - зникає.

Уповільнення економічного зростання в США, яке супроводжується падінням цін на ринку нерухомості, призвело до скорочення імпорту японських товарів і втрати провідного зовнішньоторговельного партнера Японії, яке на початку 2007 року перейшло до Китаю. У той же час ситуація в Китаї продовжувала залишатися проблемною для японського бізнесу в силу складного стану двосторонніх політичних відносин.

Японія є членом G7, і єдиною азіатською країною, яка вступає в постіндустріальну еру. За останні три десятиліття Японія була одним із провідних світових інвесторів. Стратегія іноземних інвестицій Японії полягала у створенні міжнародної виробничої мережі (глобальний ланцюжок створення вартості) шляхом прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Інвестиції Японії у країни Східної Азії були спрямовані на регіоналізацію виробництва, формування кластерів промислових мереж, поєднання поглядів перевищення індустріалізації та інтернаціоналізації місцевих економік, за принципом "утрупування гусей" 30-х років [17].

Цей принцип включав три основні елементи промислової політики:

- на основі використання іноземних ліцензій на інновації здійснювати поступове переміщення від розвитку галузей з низькою доданою вартістю до галузей з підвищеною доданою вартістю, а потім - комерціалізація;
- імпортозаміщення, перехід до просування експортної продукції;
- перенесення відносно збиткових галузей до сусідніх слаборозвинених країн, щоб утримати більшу частину технологічної продукції в країні.

Японія вважається одним з найбільших імпортерів продовольства, при цьому, дане положення несе системний характер, в силу природно-кліматичних умов і найвищого значення вживання. Сільське господарство вважається необхідним сектором економіки Японії, але воно не має можливості задовольнити потреби Японії в продовольстві (рівень імпорту конкретних продуктів досягає 90-100%) [17].

Незважаючи на високий рівень достатку, країна стикається з цілою низкою економічних проблем. Одна з них – проблема зайнятості. В цілому, ринок праці продемонстрував чудову стабільність під час фінансової кризи (2008 р.), незважаючи на десятиліття економічної стагнації і млявого зростання реальної заробітної плати. Однак швидке старіння населення призвело до суттєвих змін у положенні окремих осіб на ринку праці, особливо жінок, завдяки збільшенню попиту на робочу силу в сфері медичних послуг [17].

Зростання робочої сили Японії складається із зростання чисельності населення та зростання рівня участі робочої сили (LFPR) (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Japan Labor Force Participation Rate - Historical Data *

Year	Participation Rate for Ages 15-24, %	Annual Change
2000	46,549	-0,33
2001	46,103	-0,45
2002	45,285	-0,82
2003	44,745	-0,54
2004	43,972	-0,77
2005	44,306	0,33
2006	44,605	0,3
2007	44,588	-0,02
2008	44,273	-0,31
2009	43,57	-0,7
2010	42,989	-0,58
2011	42,464	-0,52
2012	42,269	-0,2
2013	42,917	0,65
2014	43,095	0,18
2015	42,866	-0,23
2016	44,457	1,59
2017	44,527	0,07
2018	47,375	2,85
2019	47,32	-0,05

*Розраховано за даними електронного ресурсу World Bank та даними Macrotrends [12], [29].

Якщо не враховувати показник LFPR у вікових групах, то стагнующе та старече населення буде створювати негативний темп зростання робочої сили. Річний приріст робочої сили становить трохи менше 2% [17] , [33].

Показники коефіцієнту участі робочої сили економічно-активного населення «Країни сонця, що сходить» віком від 15-24 років за 2000-2019 років значно змінювався. Найбільший показник зазначений у 2018 році (47,375%), а найменший – 2012 рік (42,269%). У середньому рівень участі робочої сили у «Країні сонця, що сходить» на період 2019 року зріс на 0,771% порівняно з 2000 роком (рис.1.4).

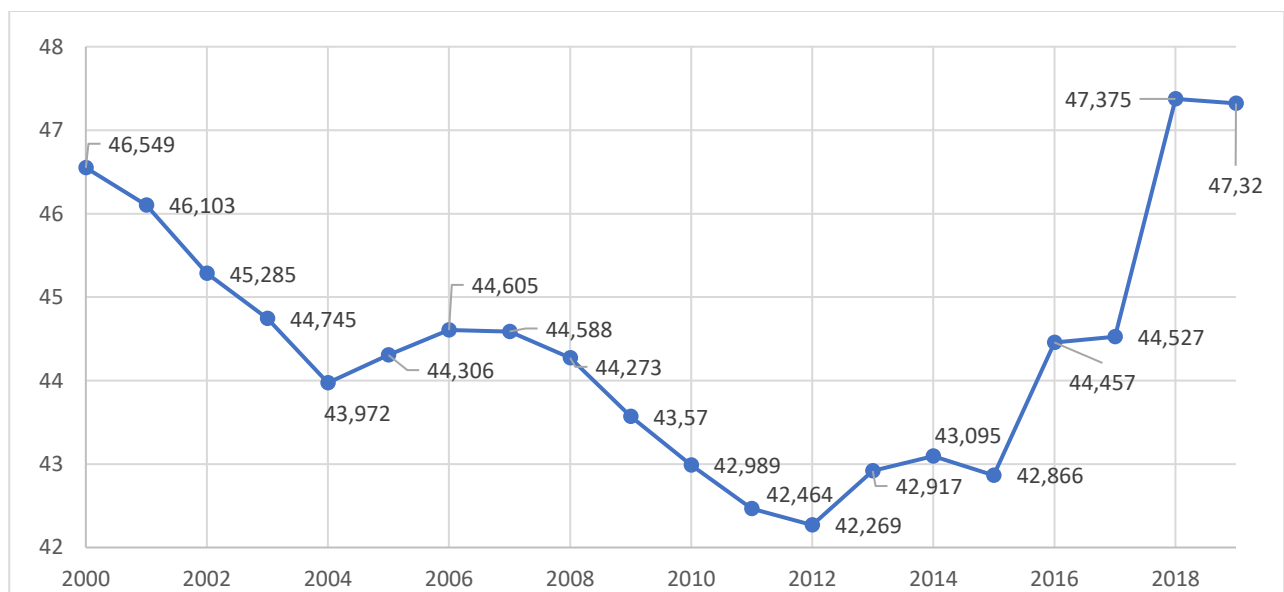

Рис.1.4. Japan: Participation Rate for Ages 15-24 (%) [12], [29].

Японія виробляє досить жорстку імміграційну політичну діяльність, яка дозволяє видавати трудові візи лише тільки висококваліфікованим співробітникам конкретних секторів економіки. Однак частка іноземних працівників все ще залишається невисокою (близько 2%). Вона збільшується і сприяє зростанню зайнятості. У той же час важливим є аспект збільшення чисельних зарубіжних трудящих від студентів до стажистів. Перші можуть працювати до 28 годин на тиждень, а другі можуть працювати повний робочий день після проходження всього навчання в перший рік [17] , [33].

"Старіння" Японії є серйозною загрозою підвищення продуктивності праці в майбутньому. Японська нація старіє набагато швидше, ніж населення будь-якої

іншої країни світу, - в два-чотири рази швидше, ніж Франція, Швеція, ФРН або Англія. До 2025 року її населення стане одним з найстаріших у світі, не рахуючи ФРН.

Проблема полягає не тільки в кількості людей похилого віку (у віці 65 років і старше), а й у швидкому темпі зростання цього числа. Частка людей старше 65 років буде і далі зростати, досягнувши 21% в 2025 р, а за деякими оцінками, може дійти до 24%. Таке зростання обумовлене в першу чергу збільшенням середньої тривалості життя, яке стало найвищим в світі (75, 2 роки для чоловіків і 80, 9 року для жінок), і дуже низьким коефіцієнтом народжуваності - 1, 8% [28].

Однією з найважливіших загроз - проблеми економічного зростання. Такі проблеми в Японії багато в чому обумовлені прихильністю країни традиційних методів корпоративного управління, підтримкою компаній з порівняно низьким інноваційним потенціалом і традиційною орієнтацією зовнішньоекономічної політики на країни Заходу, перш за все, США.

Однією з основних перешкод для розвитку довгострокового інвестиційного співробітництва з Японією є не цілком сприятливий інвестиційний клімат в Україні, економічні санкції, згасання темпів економічного зростання, а також недостатній приплив ПІІ.

Варто зазначити і про мій інвестиційний проект, котрий піддається загрозам непорозуміння, а саме – веганство. Як правило, існує поняття, що собаки повинні їсти сире м'ясо, але проект «YUME» дозволяє собаці насититися нашим продуктом, котрий водночас стимулює організм собак у позитивному руслі: метаболізм, споживання ряду вітамінів та амінокислот.

1.4. Факторний аналіз спеціалізації та аспекти ведення бізнесу в Японії

Загальна площа Японії – 377 400 кілометрів, столиця – Токіо. «Країна сонця, що сходить» розташована у Східній Азії на чотирьох великих островах (Кюсю, Сікоку, Хонсю та Хоккайдо), островах Рюкю та понад чотирьох тисячах маленьких островів. На півночі «Країни сонця, що сходить» є Охотське море, на

сході – Тихий океан, на півдні – Східно-Китайське море і Тихий океан, на заході – Корейська протока та Японське море.

Між цими островами є мости та підводні тунелі, які з'єднують розсіяні простори в єдину сушу. Два північні острови Хоккайдо та Хонсю з'єднані Сейканом – найдовшим тунелем у світі. Тунель розташований під протокою Сангар. Острів Сікоку пов'язаний з Хонсю трьома мостами, що пролягають через Японське внутрішнє море. Острів Кюсю пов'язаний з островом Хонсю через два тунелі та міст. Острови Японії розташовані на кільці вулканів у Тихому океані з колосальною сейсмічною активністю. Щорічно на території країни відбувається кілька землетрусів з великою кількістю поштовхів. Землетруси значної сили бувають рідше, але збиток від них колосальний.

Японська система управління визнана найефективнішою у світі, головною причиною її успіху є здатність працювати з людьми. Японці вважають свої людські ресурси головним надбанням країни.

В останні роки у всьому світі зростає інтерес до японських форм і методів управління. Швидкий та успішний розвиток економіки країни дозволив їй зайняти провідні позиції у світі.

Суть управління бізнесом в Японії полягає в управлінні людьми. Японська модель базується на філософії "всі ми одна сім'я", тому найважливішим завданням японських менеджерів є встановлення нормальних відносин із працівниками, створення розуміння того, що працівники та менеджери - одна сім'я. Компанії, які досягли цього, були найбільш успішними. Крім того, в Японії склалася традиція слухати людей похилого віку, позицію яких підтримала група.

Японське керівництво, засноване на колективізмі, використовувало всі морально-психологічні важелі впливу на людину. Перш за все, це має сенс для команди, яка майже ідентична почуттю сорому в японському менталітеті.

Основні характеристики японської системи управління визначаються багатьма концепціями, які відсутні в американській моделі. Найважливішим із них є система довічної зайнятості та колективний процес прийняття рішень. Ще однією важливою особливістю японського менеджменту є концепція навчання

впродовж життя. Японці вважають, що безперервна освіта може постійно вдосконалювати навички. Кожен може поліпшити свої результати завдяки постійному навчанню.

Однією з ознак японського менеджменту є управління роботою. Японські компанії керують своїми працівниками максимально ефективно. У системі цінностей японського народу робота стоїть на першому місці.

Модель управління Японії орієнтована на "соціальних людей" із конкретними системами стимулів та мотивації. Формула "Суспільство - це люди" - це щира віра роботодавців у працівників. Японські менеджери не лише додають співробітникам технічних навичок, але й морально-етичні цінності.

Найсильнішим мотиватором Японії є "корпоративний дух" компанії, що означає зв'язок з компанією та вірність її ідеалу. «Корпоративний дух» компанії ґрунтується на груповій психології, яка надає пріоритет інтересам групи перед особистими інтересами окремих працівників, оскільки компанія повинна функціонувати як одна згуртована команда. Керівництво завжди мислить з позиції групи.

В усіх сферах економіки Японії в даний час існують групи (кола) якості, які вирішують усі проблеми - від технологічних до соціально-психологічних.

Примітними є три основні риси японських промислових організацій: по-перше, зайнятість протягом усього життя, по-друге, вплив років праці на заробітну плату та по-третє, профспілка.

Японське керівництво приймає профспілку як юридичного посередника між керівництвом та найманими працівниками. Але оскільки профспілки в Японії не розділені за професіями, а є об'єднаннями працівників однієї компанії, вони мають спільні управлінські цінності, такі як продуктивність праці, прибутковість та зростання. Профспілки цілком усвідомлюють, що працівники можуть поліпшити свій рівень життя лише за рахунок підвищення продуктивності праці, тому вони почали працювати з керівництвом.

Загалом, у Японії стає менше скарг на керівництво з двох основних причин: по-перше, японський працівник не відчуває себе пригнобленим, а по-

друге, він вважає свою роботу важливішою за права чи переконання. Коріння цього криється в тому, що менеджери японських компаній приділяють велику увагу добробуту своїх працівників. Це природно підвищує їхню довіру як до керівництва, так і до профспілок.

Як було сказано до цього, «Країна сонця, що сходить» завжди була на передовій високих технологій. Оскільки японці живуть на невеликих (щодо інших держав) островах, які до всього іншого, постійно піддаються сейсмічній активності, без нових розробок сфери технологій наладжувати контакт з природою їм видається складно.

Вже кілька років спеціалізація Японії в галузі технологічної діяльності підкреслює сфери, які стали домінуючими в новій парадигмі. Таким чином, спеціалізація національної інноваційної системи Японії пов'язана з систематично вищим загальним темпом технологічних змін. Спеціалізація, яка має попит на широке користування нових технологій, безпосередньо підвищує загальний темп технологічного прогресу, оскільки тягне за собою концентрацію активності у галузях, в яких швидке зростання. Загальний темп інновацій також зростає опосередковано, оскільки прогрес у цих найважливіших сферах призводить до більшої вигоди від переходу в інші сфери.

Японія є третьою за величиною країною у виробництві автомобілів, має найбільшу промисловість товарів для електроніки, і часто входить до числа найбільш інноваційних країн світу, які ведуть декілька заходів глобальних заявок на патент. Стосовно до посилення конкуренції з боку Китаю та Південної Кореї, виробництво в Японії сьогодні зосереджене, насамперед, на високотехнологічних та точних товарах, таких як оптичні прилади, гібридні транспортні засоби та робототехніка [6].

Клімат, що переважає в Японії, можна охарактеризувати, як помірний і субтропічний. Країна-архіпелаг погано забезпечена корисними ресурсами. Їх видобуток на островах не покриває і 10% від загальної потреби населення. Гідроенергетичні ресурси Японії знаходяться на висоті, та й океан поруч забезпечує японців лівовою часткою харчових ресурсів.

Гори та ліси займають понад 70% суходолу Японії єдина рівна земля - недалеко від узбережжя. Ось чому ці райони є одними з найбільш густонаселених місць у світі. Землекористування: сільськогосподарські угіддя: 12,5%.

Обсяги зовнішньої торгівлі постійно зростають, змінюється структура торгівлі, особливо швидко зростає частка нових технологій, продуктів та послуг. У світі існують три центри міжнародної торгівлі: [14], [18].

1) Європа (оборот у Західній Європі становить близько 40% у світі).

2) Азіатсько-Тихоокеанська (інший оборот по регіонах - Азія (приблизно 26%). У ньому основними центрами міжнародної торгівлі є Японія, Китай, нові індустріальні країни (НІК) та країни нафтової затоки. Експорт НІК країн Азії та Латинської Америки останнім часом значно збільшив частку вироблених товарів).

3) Північна Америка (близько 20% світової торгівлі).

Однак варто відзначити той факт, що економіко-географічне положення країни визначається тим, що вона розміщена практично в самому серці Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Це сприяє активним діям країни в сфері міжнародного географічного поділу праці.

РОЗДІЛ 2

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯПОНІЇ: СТРУКТУРА, ОСОБЛИВОСТІ ТА АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

2.1. Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі

Основними формами міжнародних економічних відносин Японії є: зовнішня торгівля, кредитні та фінансові відносини, науково-технічні відносини, міжнародний туризм.

Японія бере активну участь в міжнародній торгівлі. Країна протягом довгого часу залишається четвертим за величиною експортером і четвертим імпортером товарів в світі (за винятком 2015-2016 років, коли Японія поступалася четвертого місця по імпорту Великобританії).

Частка Японії у світовому експорті становила в 2018 році 5,7%, в світовому імпорті – 11,42%. Країна є великим експортером промислових виробів з високою доданою вартістю: частка готових промислових виробів перевищує 98% в сукупному експорті країни, при цьому майже 2/3 експорту становлять транспортні засоби, машини і обладнання [20].

За даними Світового банку, в 2016 році Японія замикала сімку лідерів за абсолютними обсягами експорту високотехнологічних товарів (92,9 млрд дол. США в поточних цінах). Ключовими зовнішньоторговельними партнерами країни залишаються Китай і США: у 2017 році на них припало в сукупності 37% зовнішньоторговельного обороту [12].

Зовнішньоторговельний оборот в 2018 році склав 1 трильйон 336 млрд дол., що на 7,9% вище показника 2017 року, але менше на 10,2% на період 2019 року, так як він становив 1 трильйон 472 млрд. дол. США [12].

Зазначимо, що товарний експорт з США на 2020 рік склав близько 64 млрд дол. США, однак імпортот Японії (той самий період) – 120 млрд. дол. США. [6].

У 2018 році експорт Японії на душу населення склав 5,63 тис. доларів США, а імпорт на душу населення - 5,16 тис. доларів США.

У 2019 році Японія експортувала 705 млрд доларів США і імпортувала 720 млрд доларів США, що призвело до негативного сальдо торгового балансу в 15 млрд доларів США. ВВП на 2019 рік становив 5 092 млрд. дол. США, з цього слідує наступні дані: [13], [30], [31].

- $E_{kv} = (E / \text{ВВП}) * 100\% = 705 \text{ млрд. доларів} / 5\,092 \text{ млрд. доларів} * 100\% = 13,8\%$
- $I_k = (I / \text{ВВП}) * 100\% = 720 \text{ млрд. доларів} / 5\,092 \text{ млрд. доларів} * 100\% = 14,1\%$

Зовнішній борг Японії в 2018 році становив 11 490 000 млрд дол., Що становить 261% ВВП країни. У 2020-2025 рр. експерти прогнозують його приріст в середньому на 4,5% на рік.

Сукупний експорт з Японією склав 640 млрд доларів в 2020 році. Скорочення поставок товарів з нею в вартісному вираженні склало приблизно 9,2% . Експорт товарів зменшився на 64 млрд доларів (в 2019 з Японією було поставлено товарів на суму 705 млрд доларів).

Нижче надана табл. 2.1 з основними напрямками експорту товарів з Японії в 2020 році:

Таблиця 2.1

Основні напрямки експорту товарів з Японії в 2020 році *

Країна	Частка, %	млрд US, \$
Китай	22	141
США	18,5	118
Південна Корея	6,96	44
Інші країни Азії	6,92	44
Гонконг	4,99	31
Таїланд	3,98	25
Сінгапур	2,76	17,6
Німеччина	2,74	17,5

В'єтнам	2,66	17,1
Малайзія	1,96	12,5

* Розраховано за даними Japan Foreign Trade Council [26].

При розгляданні товарно-географічної структури варто звернути увагу на найбільш експортовані та імпортовані в Японію товари на період 2020 році. Дані збережені та надані у табл. 2.2:

Таблиця 2.2

ТОП-10 експортованих та імпортованих товарів до Японії (2020 рік) *

Експорт	Імпорт
12,6% (80 млрд дол.): 8703 - Автомобілі легкові та інші моторні транспортні засоби, призначені головним чином для перевезення людей, включаючи вантажопасажирські автомобілі- фургони та гоночні автомобілі	6,85% (43 млрд дол.): 2709 - Нафта або нафтопродукти сирі, отримані з бітумінозних мінералів
4,52% (29 млрд дол.): 8542 - Схеми електронні інтегральні	5,38% (34 млрд дол.): 2711 - Газы нафтові та інші вуглеводні у газоподібному
4,21% (27 млрд дол.): 8708 - Частини та приладдя моторних транспортних засобів товарних позицій 8701 – 8705	3,94% (24 млрд дол.): 8525 - Передавачі для радіомовлення або телебачення, звуковідтворювальну апаратуру; телевізійні камери, цифрові камери та записувальні відеокамери

Продовження табл. 2.2

3,11% (19,9 млрд дол.): 8479 - Машини та механічні пристрої, що мають індивідуальні функції, в іншому місці цієї групи не зазначені або не включені	3,54% (22 млрд дол.): 8471 - Обчислювальні машини та їх блоки; магнітні або оптичні зчитувальні пристрої, машини для перенесення даних на носії інформації в кодованому вигляді
1,9% (12,1 млрд дол.): 9010 - Апаратура й устаткування для фотолабораторій (включаючи кінолабораторії), негатоскопи; екрани проекційні	2,97% (18,8 млрд дол.): 8542 - Схеми електронні інтегральні
1,66% (10,6 млрд дол.): 8901 - Судна круїзні, екскурсійні, пороми, вантажні судна, баржі та інші плавучі засоби для перевезення пасажирів або вантажів	2,67% (16,9 млрд дол.): 3004 - Лікарські засоби, що складаються із змішаних або незмішаних продуктів, для використання в терапевтичних чи профілактичних цілях
1,39% (8,94 млрд дол.): 8541 - Діоди, транзистори та аналогічні напівпровідникові прилади; фоточутливі напівпровідникові прилади, включаючи фотогальванічні елементи	2,51% (15,9 млрд дол.): 2701 - Вугілля кам'яне; брикети, котуни та аналогічні види твердого палива, одержані з кам'яного вугілля

Продовження табл. 2.2

1,29% (8,31 млрд дол.): 7108 - Золото (включаючи золото з покриттям із платини) у необробленому або напівобробленому вигляді	1,73% (11 млрд дол.): 2710 - Нафта і нафтопродукти, отримані з бітумінозних порід, крім сирих;
1,24% (7,96 млрд дол.): 8429 - Бульдозери з неповоротним і поворотним відвалом, грейдери, планувальники, скрепери, механічні лопати, екскаватори, одноковшові навантажувачі, трамбувальні машини та дорожні котки, самохідні	1,62% (10,3 млрд дол.): 3002 - Кров людська; кров тварин, приготовлена для терапевтичного, профілактичного або діагностичного застосування; сироватки імунні, інші фракції крові та імунологічні продукти, модифіковані або немодифіковані, вакцини
12,6% (80 млрд дол.): 8703 - Автомобілі легкові та інші моторні транспортні засоби, призначені головним чином для перевезення людей	6,85% (43 млрд дол.): 2709 - Нафта або нафтопродукти сирі, отримані з бітумінозних мінералів
4,52% (29 млрд дол.): 8542 - Схеми електронні інтегральні	5,38% (34 млрд дол.): 2711 - Гази нафтові та інші вуглеводні у газоподібному
4,21% (27 млрд дол.): 8708 - Частини та приладдя моторних транспортних засобів товарних позицій 8701 - 8705	3,94% (24 млрд дол.): 8525 - Передавачі для радіомовлення або телебачення, входять або не входять приймальна, звуковідтворювальну апаратуру т.д.

* Розраховано за даними TrendEconomy [35]

Спостерігається тенденція, коли іноземні та асоційовані з ними іноземні компанії розвивають свій бізнес шляхом вирішення соціальних питань Японії чи місцевих регіонів, впроваджуючи інноваційні технології чи послуги.

Характерною рисою японської зовнішньоекономічної політики є існування стійкого і значного перевищення японських зарубіжних інвестицій над інвестиціями іноземних фірм всередині країни.

На основі зовнішньої статистики прямих іноземних інвестицій зовнішні потоки з Японії до ASEAN у 2018 році зросли на 26 %, з 2017 року - 25 мільярдів доларів. Послуги залишаються найбільшим напрямком до 2021 року, в той час як виробництво залишається активним у різних країнах-господарях, залучаючи різні види виробничої діяльності (табл. 2.3.):

Таблиця 2.3

Прямі зовнішні потоки Японії , що перетікають до ASEAN, 2018 (мільйони доларів) *

	ASEAN total	Singapore	Thailand	Indonesia	Vietnam	Other ASEAN Member States
Manufacturing	10 084	3 864	2 530	1 445	948	84
Food	3 492	2 998	90	78	50	70
Transportation equipment	2 131	190	748	624	277	0
Electric machinery	1 155	44	540	128	154	-12
Chemicals and pharmaceuticals	799	106	198	181	134	-0

Продовження табл. 2.3

General machinery	796	47	356	147	165	0
Iron, non-ferrous, and metals	659	74	261	152	104	0
Precision machinery	237	-1	81	38	75	0
Glass and ceramics	219	71	137	49	35	0
Textile	130	-	20	30	51	14
Lumber and pulp	121	0	24	-53	95	0
Rubber and leather	-38	-	15	-12	-341	3
Petroleum	-48	-	-	-	-22	0
Non-Manufacturing	15 066	8 714	2 897	1 768	883	320
Finance and insurance	9 665	5 119	2 483	1 337	326	54
Wholesale and retail	1 463	653	283	203	165	25
Real estate	1 157	573	125	138	157	135
Services	681	1 308	-256	29	99	25
Transportation	451	291	47	25	41	20
Mining	448	-2	-	75	-	0

Продовження табл. 2.3

Construction	394	242	101	-7	41	1
Communications	373	273	30	-15	8	30
Fishery and marine products	-1	0	-	0	-	0
Farming and forestry	-3	-	-	-	-1	0
Total	25 149	12 578	5 427	3 213	1 831	404

* Розраховано за даними Світового Атласу Даних [6].

Прямі зовнішні потоки Японії , що перетікають до ASEAN, 2018 році розділені на дві підгрупи: виробничі та невиробничі. При цьому найбільшу частку становить невиробнича сфера діяльності, а саме 15 066 мільйонів доларів США. Найбільшу частку займають фінанси та страхування. На їх частку припадає 9 665 мільйонів доларів США (найбільший показник у країнах-членів ASEAN – Сінгапурі (5 119 млрд. дол. США) та Тайланді (2 483 млрд. дол. США).

Показник виробництва загалом становить 10 084 млрд. дол. США, при чому найбільша частка дістається їжі (3 492 млрд. дол. США) та транспортним обладнанням (2 131 млрд. дол. США). Найбільший показник їжі у країні-члену ASEAN – Сінгапурі, він становить 2 998 млрд. дол. США, а транспортні обладнання у Тайланді - 748 млрд. дол. США.

Загальна сума прямих зовнішніх потоків Японії , що перетікають до ASEAN на період 2018 року становить 25 149 млрд. дол. США, що є значним показником у цьому році.

2.2. Аналіз показників зовнішньоекономічної діяльності

Одним із найважливіших елементів японської економіки слугує зовнішня торгівля "Країни сонця, що сходить". Зазначимо, що Японія встановлює значні нетарифні бар'єри та не є абсолютно відкритою у агропромисловому секторі.

Для того, щоб наочно познайомитися з експортом та імпортом товарів Японії, нижче представлено дві діаграми, які показують в процентному співвідношенні ці операції. Варто зазначити, що найбільше Японія експортує автомобільні транспортні засоби (майже 14%), а імпортує – нафтові олії $\approx 10\%$ (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Основний експорт Японії [25]

Зазначимо парадокс, що найменша частина японського експорту притаманна саме нафтовим оліям (1,6 %) , найменший показник серед основного імпорту Японії – це мікроструктура та електронні інтегральні схеми (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Основний імпорт Японії [25]

Згідно останнім відомостям Міжнародного валютного фонду, експорт товарів та послуг у 2021 році повинен становити 9,6%, перетворившись та покращившись після негативного показника 2020 року (-11,6%) зафіксованого в період пандемії COVID-19 [8].

Еквівалентно це стосується імпорту: порівняно з 2020 роком (-8,3%), у 2021 року він повинен зрости на 8,3% [8].

Основні партнери «Країни сонця, що сходить»: США, Китай, Австралія, Південна Корея, Гонконг, Таїланд і Саудівська Аравія. На сьогоднішній день Японія проводить дипломатичні перетрактації щодо деяких угод про вільну торгівлю. Березень 2018 року уособив Японію підписанням Угоди про Транстихоокеанське економічне співробітництво з 10 іншими країнами (Австралією, Канадою, Мексикою, Перу, Чилі, Брунеєм, Малайзією, В'єтнамом, Новою Зеландією, Сінгапуром), а Угода про економічне партнерство між Японією та ЄС набула чинності в 2019 році.

Японія є другим, за величиною, торговим партнером Європейського Союзу в Азії, на першому місці знаходиться Китай, на їх загальну частку припадає приблизно чверті світового ВВП. Листопад 2020 року уособив Японію підписанням Регіональної всеосяжної економічної асоціації - найбільшої Угоди про вільну торгівлю в історії.

«Країна сонця, що сходить» має грандіозний профіцит торгівлі, однак на період 2019 року сальдо торгового балансу впало до 3 500 млн. доларів США . Це пов'язано із китайсько-американськими торговими тертями, які вплинули на економіку. Згідно зі статистикою СОТ, у 2019 р. товарний експорт Японії становив майже 706 млрд. доларів США, а імпорт - 721 млрд. доларів США. У галузі послуг, експорт у 2019 році становив майже 201 млрд. доларів США, а імпорт $\approx$ 202 млрд. доларів США.

Для більш наочного розуміння складена табл. 2.4 з даними, які показують значення зовнішньої торгівлі для Японії в період з 2015 -2019 років:

Таблиця 2.4

Зовнішня торгівля Японії 2015-2019 роки*

Значення зовнішньої торгівлі	2015 рік.	2016 рік	2017 рік.	2018 рік	2019 рік
Імпорт товарів (млн. дол. США)	648 494	606 927	671434	748 488	720 957
Експорт товарів (млн. дол. США)	624,939	644933	698 367	738 143	705 564
Імпорт послуг (млн. дол. США)	173 689	184 710	190 822	198 837	201 713
Експорт послуг (млн. дол. США)	157 863	173 821	181599	188 812	200 541

* Розраховано за даними World Trade Organization [13].

У табл. 2.5 наведені більш поглиблені дані, з якими можна ознайомитися. Вони включають в себе імпорт / експорт товарів і послуг в річному прирості в відсотках, а також імпорт / експорт товарів і послуг у % від ВВП:

Таблиця 2.5

Зовнішня торгівля на період 2016-2019 років *

Показники зовнішньої торгівлі	2016 рік	2017 рік.	2018 рік	2019 рік
Зовнішня торгівля (у% від ВВП)	31.5	34.6	36,8	-
Торговий баланс (млн. дол. США)	51 163	43 836	10 587	3,477
Торговий баланс (включаючи послуги) (млн. дол. США)	40 444	37 636	1 405	4,578
Імпорт товарів та послуг (річне зростання у%)	-1,6	3.4	3.4	-
Експорт товарів та послуг (річне зростання у %)	1.7	6.8	3.4	-

Імпорт товарів та послуг (у % від ВВП)	15.3	16.8	18.3	-
Експорт товарів та послуг (у % від ВВП)	16.3	17.8	18.5	-

*Розраховано за даними World Bank [12]

Японія показує величезні показники серед експорту та імпорту, її торговий баланс помітно змінюється на протязі подальших років (згідно даних з World Bank на період 2019 року він становив 3,48 млн. дол. США, що значно відрізняється від попередніх показників, а саме 2016 року, коли той становив 51 163 млн. дол. США). Щодо торгового балансу, котрий включає у себе послуги, одним із найменших показників періоду 2016-2019 – є 2018 рік (1 405 млн. дол. США), найбільших – 2016 рік (40 444 млн. дол. США).

2.3. Можливі варіанти ведення бізнесу в Японії

Розглянемо можливі варіанти ведення підприємства в Японії. Сьогодні Японію справедливо розглядають як країну приватного підприємства. В наслідок активної підтримки і лояльності країни до малого бізнесу, майже 99% є малим бізнесом. Практично в кожному регіоні великі і малі підприємства співіснують, а багато великих компаній роблять замовлення в малих підрядників.

Японія характеризується довгим технологічним ланцюгом, який обслуговує великі підприємства (що складаються з невеликих учасників). Закони країни не дозволяють великим компаніям монополізувати свою діяльність та захищає малий бізнес.

Важливим фактом слугує, що Японію вважають як унітарну демократичну-національну державу, вона включає в себе парламентську конституційну монархію. Основним законом є Конституція 1947 р., котра надає верховенство закону, колегіальну владу уряду, недоторканість прав людини та дотримання принципів пацифізму.

Хоча економіка Японії є однією з найбільш розвинених економік у світі, інвестиційна привабливість Японії дуже низька. Іноземні компанії повинні подолати устелений терням шлях, аби мати можливість вийти на японський ринок.

Існує три види організаційно-правових форм введення бізнесу в Японії:

Якщо ми оберемо вид «кабусікі кайся» (простими словами - це акціонерне товариство), в нашому випадку буде відкритий тип (ВАТ), перспективою якого є залучення інвесторів з боку світу. До переваг зі сторони ВАТ можна віднести властиву рідкість у фінансуванні, обмеженої відповідальності засновників і довірі громадськості [19].

Для створення запланованого бізнесу нам потрібно мати стартовий капітал в 91 924 дол. США, це є головною загрозою в веденні бізнесу в даній країні. При створенні ВАТ в Японії передбачається податки на прибуток, а також авторські гонорари.

Поговоримо про валюту Японії Японська ієна - національна валюта Японії з 1869 року і до теперішнього часу на ринку Форекс. Ієна прийшла на зміну золотій монети Токугави - ре. Назва ієна походить від китайського "юань", вона досить чутлива до стрибків котирувань на сировинних ринках.

Японська економіка вважається однією з найпотужніших у світі. Японія і США є ключовими торговельними партнерами один для одного. Економіка обох країн належить до найбільш високорозвинених. Японія спеціалізується на експорті високотехнологічної продукції. У цьому відношенні економіка США більш різноманітна.

Реальний ріст ВВП "Країни сонця, що сходить" на період 2019 року оцінювався в 0,7 відсотка, він залишився нижче 1 відсотка в 2020 році. Слабкі економічні показники Японії (на період 2020) відображали кволість зовнішнього попиту; однак внутрішній попит залишився більш стабільним. Великий вплив на експорт електронного та автомобільного секторів мало уповільнення попиту, особливо, з боку Китаю. Незважаючи на те, що прибуток корпорацій зменшується через мляві прибутки від експорту, капітальні вкладення

залишаються значними, особливо в програмне забезпечення та інформаційні технології.

2.4. Особливості валютної системи Японії та аналіз її інвестиційного клімату

Японська ієна - національна валюта Японії з 1869 року і до теперішнього часу на ринку Форекс. Ієна прийшла на зміну золотої монети Токуґави - ре. Назва ієна походить від китайського "юань", вона досить чутлива до стрибків котирувань на сировинних ринках.

Японська економіка вважається однією з найпотужніших у світі. У поточному році її обсяг склав 4,87 трильйона USD. Японія і США є ключовими торговельними партнерами один для одного. Економіка обох країн належить до найбільш високорозвинених. Японія спеціалізується на експорті високотехнологічної продукції. У цьому відношенні економіка США більш різноманітна.

Центральний банк Японії прагне створити максимально стабільні і зручні умови для своїх експортерів. Надмірно сильна ієна створює для них певні проблеми. Висока JPY робить японські товари більш дорогими. Тому Центральний банк цієї країни іноді здійснює інтервенції, спрямовані на утримання національної валюти на прийнятному рівні, який був би зручним для здійснення експорту.

В даний час грошова одиниця Японії - ієна - містить 100 сен, а одна сіна - 10 рин. Майже 40 років (з 1963 р) Японія обходилася банкнотами всього трьох достоїнств - 1000, 5000 і 10 000 ієн. Більш дрібні номінали - 500, 100, 50, 5 і 1 - це монети [27].

Значне зниження ієни сприяє зростанню акцій компаній, орієнтованих на експорт, що в свою чергу має тенденцію сприяти зростанню фондового індексу Nikkei 225. Іноді все відбувається в зворотному порядку, коли при активних

операціях на відкритому ринку Nikkei має тенденцію сприяти зростанню курсу японської ієни (впливати на курс USD / JPY).

Валютний курс пари USD / JPY іноді підпадає під вплив рухів крос-курсів (недоларових валютних курсів), таких як EUR / JPY (євро-ієна) або GBP / JPY (фунт-ієни). Так, зростання курсу пари USD / JPY (зростання долара і зниження ієни) може бути результатом підвищення курсу пари EUR / JPY, а не просто зростання долара. Зростання крос-курсу євро / ієни може вийти на перший план на тлі різниці в настрої на ринках Японії і Єврозони.

Японія зафіксувала профіцит платіжного балансу у 2,32 трлн. єн (липень 2017 р.) , що посприяло найкращому результату з березня 2017 р. Однак слід зазначити, що це було зумовлено різким падінням імпорту - на 25,9% (рік до року) та менш швидким падінням експорту -15,4% (рік до року).

Однак, дефіцит торгового балансу за 2019 рік становив майже 1,6 трлн. ієн (приблизно 14,8 млрд. доларів США). Водночас у минулому фінансовому році (з квітня 2018 року по березень 2019 року) загальний профіцит торгівлі Японії із США становив 6,02 трильйонів ієн (приблизно 58,3 мільярдів доларів США), що на 6,7% менше, ніж за аналогічний період минулого року.

Тим не менш, розглянемо основних інвесторів та інвестиційний клімат (надалі ІК).

Основні країни-інвестори "Країни сонця, що сходить" вважаються США, Південна Корея, Франція та Великобританія, котрі представляють в цілому приблизно 85% припливу ПІІ. В основному інвестиції зосереджені в електрообладнанні, фінансах та страхуванні, хімічній та фармацевтичній промисловості, нерухомості та у виробництві транспортного обладнання.

Японії ІК – фінансові, економічні та соціально-політичні умови регіону чи країни, які позначаються на готовності для інвестування та прагненні купити частку в підприємстві.

Сприятливе інвестиційне середовище є одним з найважливіших факторів, що свідчить про стан інвестиційної привабливості. Його можна охарактеризувати наступними моментами:

- стійка економічна ситуація: низька інфляція та безробіття тощо;
- стабільна політична ситуація, сприятлива політична система для бізнесу та низький рівень корупції;
- розумна ставка податку;

Несприятливі фактори інвестиційного середовища вказують на високий ризик втрати інвестиційного капіталу, що може мати такі основні характеристики:

- економічна нестабільність;
- економічне послаблення, висока інфляція, знецінення національної валюти;
- велике безробіття;
- не маленький рівень хабарництва.

Можна самостійно провести поверхневу оцінку інвестиційного середовища та проаналізувати існування та вплив тих факторів, які є найбільш важливими для конкретної форми бізнесу. Однак більш точною оцінкою інвестиційного середовища країн, регіонів та міст володіють професійні компанії, які займаються такими оцінками. Вони використовують багато різних коефіцієнтів для розрахунку та висновків щодо привабливості регіональних інвестицій.

Щодо інвестиційного клімату «Країни сонця, що сходить», то приплив ПІІ до Японії залишався низьким порівняно з деякими розвиненими країнами. Варто зазначити, що цей приплив до Японії був нестабільним. Згідно з доповіддю ООН про глобальні інвестиції в 2020 році, в 2019 році відбулося збільшення - вони склали майже 15 млрд доларів США, порівняно з попереднім роком (2018) ПІІ значно зросли, цього року вони містили близько 10 млрд. доларів США [11].

Резерви ПІІ Японії на 2019 рік оцінювались приблизно у 221 млрд доларів США. «Країна сонця, що сходить» - найбільший інвестор у світі. Усі інвестиції японських ТНК зросли на 58% , досягаючи рекордного рівня в 226 мільярдів

доларів США через збільшення транскордонних злиттів та поглинань (M&A) [11].

Стосовно міжнародних рейтингів Японії варто зазначити, що це розвинена країна, котра знаходиться, зазвичай, у топі лідерів серед найкращих країн (помітна тенденція подвоєння японськими ТНК своїх інвестицій в Північну Америку та європейські країни). Інвестиції Японії здебільшого спрямовані на електричні машини, виробництво транспортних засобів, страхування, хімікати.

Для того, аби довести, що Японія є безпечною, для введення бізнесу, проаналізуємо наступні міжнародні рейтинги за різноманітними показниками:[6]

- на період 2020 року Японія займала 90 місце з показником 3,3% (рівень безробіття);
- період 2019 року, індекс розвитку людського потенціалу становить 0,92, об'єктивно вона знаходиться на п'ятому місці (з урахуванням країн з однаковим показником), але в рейтингу - на 19 місці серед 188 країн;
- період 2020 року - індекс простоти ведення бізнесу - 78,00 (29 місце серед 188 країн);
- період 2019 року - індекс глобальної конкурентоспроможності становить 82,27%, Японія знаходиться на 6 місці серед 141 країн. На 0,06 випереджає Швейцарія і на 0,12 – Голландія;
- період 2020 року - рейтинг сприйняття корупції - 19 місце серед 179 країн (74,00, в порівнянні з 2019 роком він збільшився на 1,00);
- період 2020 року, індекс економічної свободи склав 73,30, що на 1,2 менше 2019 року і на 0,10 менше Норвегії, яка стоїть вище в рейтингу;
- період 2020 року, індекс міжнародних прав власності Японії склав 8,36, який подарував країні 5 місце;
- на період 2020 року об'єктивно Японія зайняла 5 місце в рейтингу "Індекс громадянських свобод" (вона набрала 56/60 потрібних);

- період 2020 року, індекс процвітання LEGATUM для Японії охарактеризував 19 місце з показником 77,27, а 18 місце зайняло США - 77, 46;
- період 2020 року, індекс щастя японців оцінювався в 5,94, що вивело країну на 55 місце;
- період 2020 року, незважаючи на високі показники в попередніх рейтингах, індекс свободи преси для Японії невеликий, а саме 28,86. "Країна сонця, що сходить" займає 113 місце серед 177 країн.

Для більш легкого розуміння, наведені нижче позитивні і негативні аспекти інвестиційного клімату в Японії:

- + високий рівень за індексом громадянських свобод;
- + висококваліфікована і віддана своїй справі робоча сила;
- + високий рівень глобальної конкурентоспроможності;
- + відносно високий показник в рейтингу «простоти ведення бізнесу»;
- + відмінний показник у рівні щастя;
- + наявність надійних основних партнерів (для більш докладної інформації представлена таблиця 2.6) [22];
- + сильні зовнішні показники Японії;
- + високоякісне підприємницьке середовище;
- + розвинені загальнонаціональні та місцеві організації, які безпосередньо пов'язані з наданням умов для іноземних інвестицій;
- +/- посилені адміністративні процедури;
- наявність ряду високих податків;
- складна система регулювання;
- відносна відсутність свободи преси;
- величезні початкові вкладення, так як країна є однією з найбільш розвинених країн світу;
- нездатність володінням японською мовою, що може спричинити за собою ряд порушень, як з юридичних, так і фінансових операцій.

Таблиця 2.6

Основні країни-партнери *

Основні споживачі (% від експорту)	2019 р	Основні постачальники (% імпорту)	2019 р
США	19,9%	Китай	23,5%
Китай	19,1%	США	11,3%
Південна Корея	6,6%	Австралія	6,3%
Гонконг	4,8%	Південна Корея	4,1%
Таїланд	4,3%	Саудівська Аравія	3,8%

*Складено автором за даними Comtrade [Електронного ресурсу] / Japan. Reporter/Year. Publication Note [22].

Японія як іноземна країна-нетто-кредитор, має вищі позиції. "Країна сонця, що сходить" спрямовує усі зусилля на створення оптимальних умов для іноземних інвесторів, вона завзято відкриває двері для іноземних підприємств. Слід зазначити, що зовнішні показники Японії сильніші.

Крім того, у 2019 році розглядався «Закон про міжнародний обмін та міжнародну торгівлю», девізом якого було оновлення систем іноземних інвестицій "Країни сонця, що сходить". Згідно із законом (травень 2020 року) поріг власності іноземних інвесторів у секторах, що становлять загрозу національній безпеці, був знижений до 10%.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА МІЖНАРОДНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ «ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОДАЖУ ВЕГАНСЬКИХ КОРМІВ ДЛЯ СОБАК У ЯПОНІЇ»

3.1. Умови та процедура відкриття підприємства кормів в Японії

Ідея інвестиційного проекту – створення компанії з продажу веганських кормів для собак «YUME» (з японської Yume – це мрія), який складається з рослинних білків.

«YUME» - це мрія здорового організму, вірне його функціонування та надійність у кожному кроці. У ньому не міститься ГМО, особливо процес виготовлення регулює, аби не було допущено до складу карбаміду (смертельна харчова добавка для тварин), кукурудзи, сої та пшениці. Продукт випускається у трьох варіантах – для цуценят усіх порід (до 1 року життя), для дорослих собак віком від 1 року (10 – 25 кг), вагітних та лактуючих собак. Пріоритетом «YUME» буде те, що він випускається у двох екземплярах сухого та вологого корму.

Варто зазначити закони, які регулюють ведення бізнесу в Японії, а саме: [21].

- «Про права інтелектуальної власності»;
- «Про контроль реалізації зовнішньоекономічної та зовнішньоторговельної діяльності»;
- «Про сприяння у формуванні нового бізнесу»;
- «Про підтримку малого і середнього бізнесу».

До основних нормативно-правових актів Японії, що регулюють підприємницьку діяльність, відносяться також Антимонопольний закон і Комерційний кодекс.

На початку цього розділу зачіпалася тема про ділову візу, але я вважаю, що цьому потрібно надати більш точну інформацію її оформлення. Щоб оформити бізнес-візу, слід підготувати ряд документів (рис. 3.1).

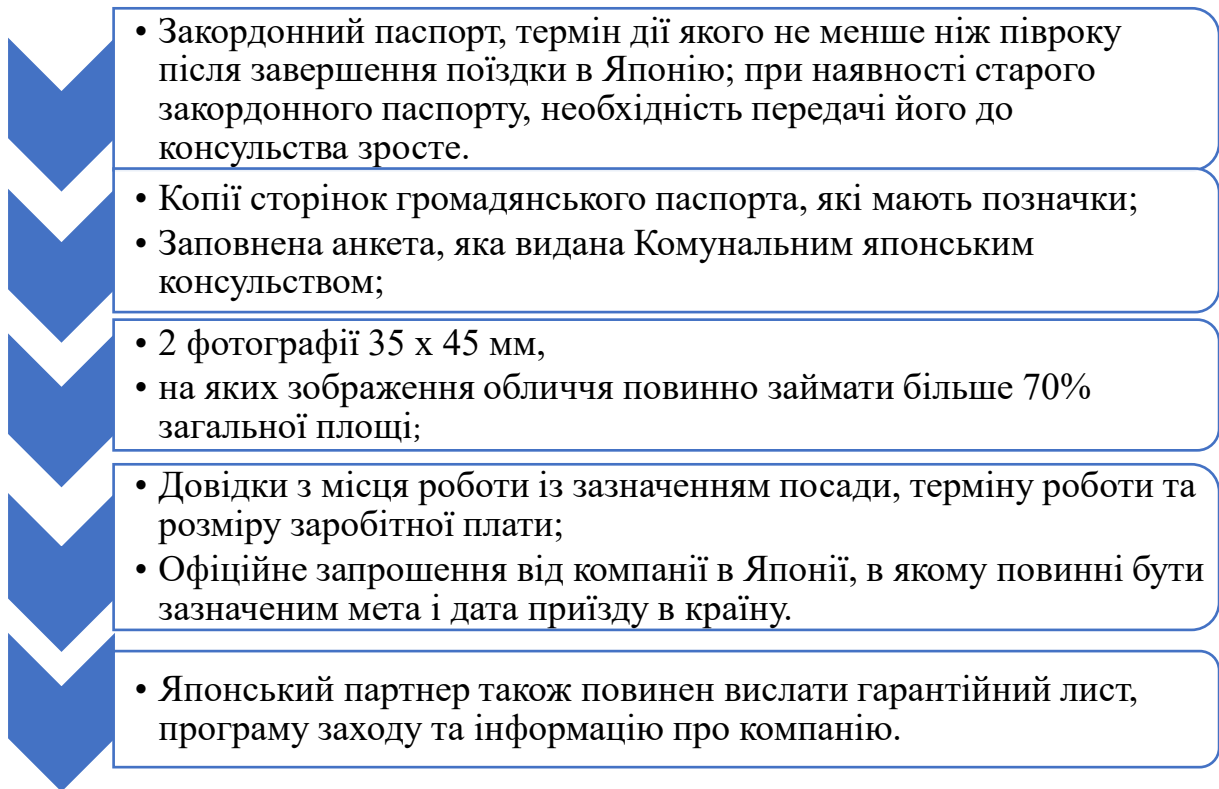

Рис. 3.1. Необхідні документи для отримання бізнес- візи [21].

Перш ніж робити таку візу, варто знати, що це не віза на півроку, вона всього на 3 місяці. «Країна сонця, що сходить» не зможе надати продовження короткострокової візи, тому нам, як засновнику компанії, слід вірно і чітко спланувати поїздку для налагодження свого бізнесу.

Створення бізнесу в Японії бажано в супроводі юриста, бухгалтера і аудитора, це додаткова допомога, яка в будь-якому випадку - корисна.

Документи на оформлення підприємства повинні бути завірені печаткою та видані в рідній державі. Другий варіант – це зібрані самостійні підписи підприємця на кожному документі, при цьому всі вони повинні будуть в подальшому завірितись у нотаріуса.

Початок бізнес-діяльності супутніх подальших документів (рис. 3.2).

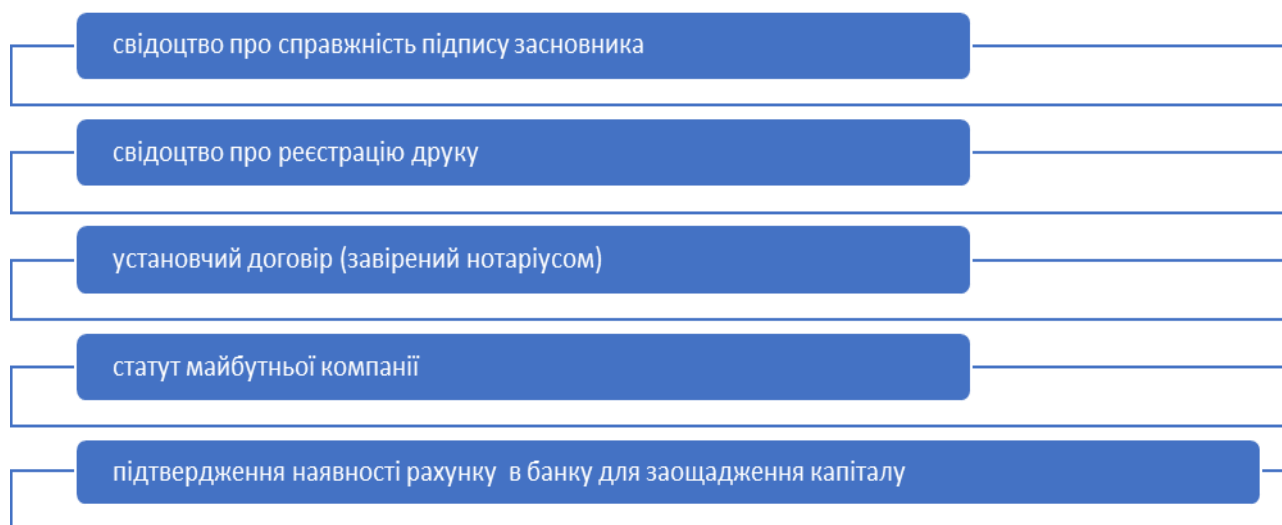

Рис. 3.2. Необхідні документи реєстрації компанії [21].

При цьому не варто забувати про статут компанії (рис. 3.3), в якій повинна бути внесена наступна інформація:

Рис. 3.3. Статут компанії [21].

Найважливішим кроком в установці нової компанії, як в Японії, так і в інших країнах – це відкриття рахунків в банку. Дана країна відрізняється своєю високою прозорістю системи оподаткування (рис. 3.4).

При виконанні підприємницької діяльності стягуються такі податки:

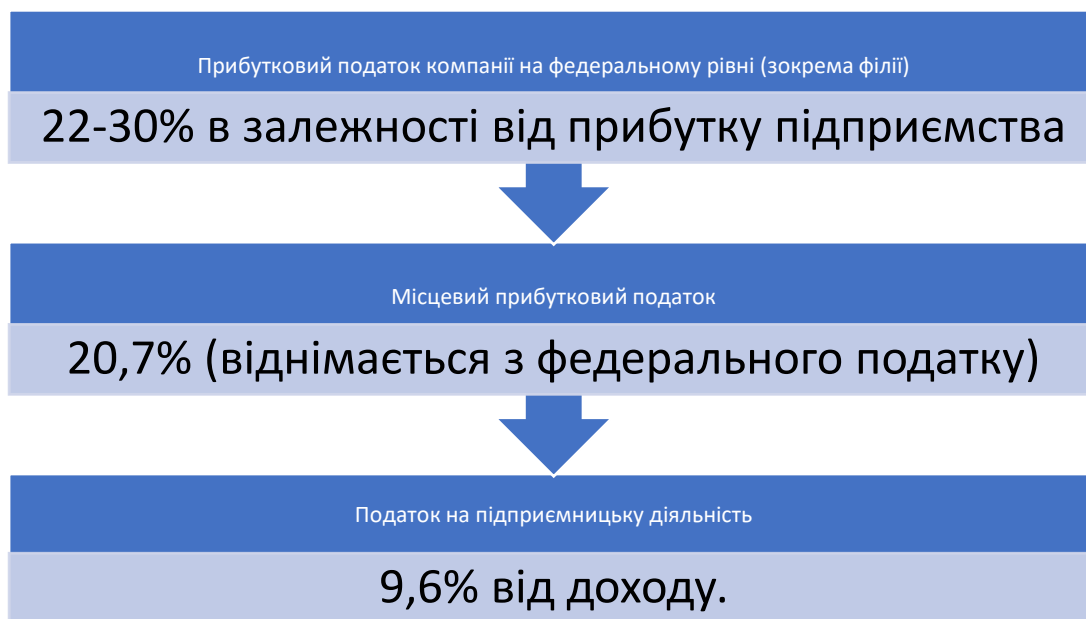

Рис. 3.4: Перелік необхідних податків, які застосовуються для нарахування та утриманні [21].

Важливим аспектом у створенні бізнесу вважається заробітна плата робітників, для цього я пропоную наступну таблицю, котра допоможе зорієнтуватися в подальших розрахунках:

У 2018 році мінімальна заробітна плата в префектурах Японії становила від 6,5 до 8,5 доларів США на годину. Звідси ми можемо розрахувати найнижчу можливу зарплату, яка складатиме 1 300 доларів на місяць у віддалених районах.

Нижче наведено табл. 3.1 з заробітною платою за професіями:

Таблиця 3.1

Заробітна плата за професіями *

Професія	ієн у рік	доларів на рік
Юрист	10 360 000	94 850
Бухгалтер	7 200 000	65 900
Фармацевт	5 315 000	48 670
Програміст	4 260 000	39 000
Продавець	3 221 000	29 500

Продовження табл.3.1

Ветеринарного лікаря	6 789 489,28	62 412
Сторож	3 150 000	28 956,20

*Складено автором за даними журналу «Migrant Visa» [2].

Кожен громадянин чи самозайнятий чи працевлаштований, а також резидент країни повинні сплачувати як податок на прибуток, так і прибутковий податок. Однак податок на прибуток сплачують юридичні особи, а прибутковий податок утримується із заробітної плати у фізичної особи. Для того, щоб розібратися з податком на прибуток, наведена табл.3.2.

Таблиця 3.2

Ставка податку на прибуток*

Обчислювальний розмір доходу за рік	Ставка
до 3 млн ієн	10%
на частину від суми доходу від 3,3 до 6 млн ієн	20%
на частину від суми доходу від 6 до 10 млн ієн	30%
на частину від суми доходу від 10 до 20 млн ієн	40%
на частину від суми доходу більше 20 млн ієн	50%

*Розраховано за допомогою Офіційного порталу "Державна фіскальна служба України" [7].

Оренда приміщення в Японії обійдеться не дешево. Місячна середня вартість оренди однокімнатної квартири в Токіо складатиме від 600-7500 доларів США.

В табл. 3.3 представлена оренда офісів, яка розподілена на два типи: внутрішній офіс без вікон та офіс з вікнами.

Таблиця 3.3

Ціна аренди офісів *

Тип приміщення	Внутрішній офіс без вікон	Офіс з вікнами
Середня ціна оренди	1010-3010 ієн (8,9-26,6 \$) в день на 1 особу;	1 140-4 600 ієн (10-40,7 \$) в день на 1 особу.

*Розраховано за даними журналу «Emigranto» [1].

Середня вартість оренди складу в країні становить 300 доларів США за квадратний метр на рік. У подальшій перспективі (коли проект повністю окупиться) оренда офісу не буде потрібна, так як в плани входить майбутнє придбання офісу в Токіо.

Варто зазначити, організація щодо веганських кормів для собак у Токіо вважається вигідним проектом, про це засвідчується у вищенаведених доказах. Для того щоб провести розрахунки слід розуміти загальну суму інвестицій, а також розрахувати приблизну суму витрат на відкриття бізнесу.

Японія дуже приваблива, але вона має свої нюанси, а саме: всі розрахунки будуть проводитися не в доларах, а в національній валюті - ієни. Аргументується це тим, що при розрахунках в доларах є ризик втрати капіталу як для інвесторів, так і для власників бізнесу. Всі грошові операції здійснюються в ієнах: покупка обладнання, виплата заробітної плати, оренда житла / офісу тощо.

3.2. Обґрунтування інвестиційного проекту щодо створення фірми, оцінка потреби в інвестиційних ресурсах та визначення основних конкурентів компанії

Японія – це країна нововведень і викликів, експериментів і розвинених технологій. Так як Україна чисто фізично не зможе надати «Країні сонця, що сходить» кращу робо-техніку, а отже був створений проект, який націлений на розробку харчової добавки в основний раціон домашніх тварин, а саме - собак.

Світ знаходиться під впливом еко-активістів: створюються нові заклади з еко-їжею для людей, нові еко-парковки або еко-зони для оздоровлення організму. Дуже велике значення має еко-продукція в сучасних реаліях, саме через це масштабне просування створена компанія "YUME". Сучасні кафе, націлені на оздоровлення організму людині через здорову продукцію, а фірма "YUME" працює за принципом еко-кафе, яка надає консультації ветеринарного лікаря і пропонує оздоровити організм домашнього вихованця (собаки) з харчовою добавкою веганського корму.

Даний корм займає основний раціон прийняття їжі, тим самим покращує метаболізм домашніх вихованців.

Слід зазначити, що єдиний серйозний конкурент нашої фірми – це фірма V-planet канадського виробництва, яка випускається тільки в двох варіантах (для цуценят усіх порід і дорослих собак). "YUME" в даній сфері розширює свої горизонти і додає до цього списку вагітних та лактуючих собак.

Нижче приведена табл. 3.4 з обраною сферою для розробки бізнесу веганських кормів. Вона вміщає в собі колонки в доларах та ієнах для більш наглядного бачення різниці у валюті.

Таблиця 3.4

Сфери інвестування*

Назва	Ціна, долар США	Ціна, ієн
Орендна оплата за офіс (100,87 м кв)	2 800 \$	304 628,80 ¥
Машини та обладнання	4 500 \$	489 582,00 ¥

Продовження табл. 3.4

Товарно - матеріальні цінності	1 500\$	163 194,00 ¥
Електронні розрахункові машини та комп'ютери	3 000\$	326 388,00 ¥
Меблі	2 500 \$	271 990,00 ¥
Ремонт	15 000 \$	1 631 940,00 ¥
Реклама (онлайн)	5 000 \$	543 980,00 ¥
Сировина	5 500\$	598 378,00 ¥
Затрати на реєстрацію підприємства	91 924 \$	10 000 963,50 ¥
Автомобіль для представницьких візитів	35 000\$	3 807 8600,00 ¥
Всього	166 724,00\$	18 138 904,30 ¥

*Складено автором за результатами власних досліджень

Для розвитку бізнесу в «Країні сонця, що сходить» обов'язково потрібна оренда приміщення. Необхідно враховувати і окремі сфери інвестування, які надалі знадобляться для розрахунків амортизації: машини і обладнання, товарно-матеріальні цінності, електронні обчислювальні машини і комп'ютери, меблі. Для ремонту офісу в середньому потрібно 1 631 940,00 ¥

Так, як компанія "YUME" знаходиться вперше на міжнародному ринку, також слід подбати про рекламу і просування фірми. Як було зазначено раніше, єдиний конкурент, якого слід побоюватися - це канадська фірма V-planet. На рекламу онлайн слід виділити 543 980,00 ¥ для поширення нашого бренду здорової їжі. Так як компанія буде мати службу доставки, вона вимагає службовий автомобіль. Середня ціна відповідного автомобіля варіюється від 2 175 920,00 – 5 439 800,00 ¥, наша фірма для цього виділяє 3 807 860,00 ¥.

Для розвитку бізнесу в Японії, потрібно розуміти суму загальних витрат на відкриття своєї фірми. Зазначимо, що у табл. 3.5 представлена інформація з усіма витратами підприємства «YUME».

Таблиця 3.5

Загальні витрати на відкриття підприємства веганських кормів*

Назва	Ціна, долар США	Ціна, ієн
Ветеринарний лікар	62 412 \$ на рік (близько 5 201 \$ на місяць)	6 790 175,95 ¥ на рік (близько 565 848,00 ¥ на місяць)
2 продавця	29 500*2 = 59 000 \$ на рік (близько 4 916 \$ на місяць)	6 418 964,00 ¥ на рік (близько 534 841,14 ¥ на місяць)
1 бухгалтер	65 900 \$ на рік (близько 5 491 \$ на місяць)	7 169 656,40 ¥ на рік (близько 597 398,84 ¥ на місяць)
Охорона	28 956,20 \$ на рік (близько 2 413 \$ на місяць)	3 150 318,74 ¥ на рік (близько 262 524,75 ¥ на місяць)
Маркетингові витрати	1 600 \$	174 073,60 ¥
Відрахування у пенсійний та страховий фонд	2 000 \$	217 592,00 ¥
Комунальні послуги:		
Електрика	1 074,63 \$	116 915,45 ¥
Вода	494,08 \$	53 753,93 ¥
Газ	461,42 \$	50 200,65 ¥
Інше	153,55 \$	16 705,63 ¥
Оренда	2 800 \$ * 12 = 33 600 \$	3 655 545,60 ¥
Всього за рік	255 651,88 \$	27 813 901,94 ¥
Амортизація	3 275 \$	356 306,90 ¥
Всього	258 926,88 \$	28 170 208,84 ¥

*Складено автором за результатами власних досліджень

Як і будь-якому підприємстві, компанії «YUME» потрібен свій персонал. Перш за все «YUME», як корпорація, яка націлена на оздоровлення організму собак, потребує в довгостроковому співробітництві з ветеринарним лікарем. Він буде надавати безкоштовні консультації клієнтам (для постійних клієнтів буде діяти знижка в 10% на більш поглиблені послуги вет. лікаря).

Для повноцінної роботи компанія «YUME» зробить найм з двома продавцями, щомісячна середня з/п одного продавця варіюється від 5 000 \$ (5 439 800,00 ¥), одним бухгалтером (597 398,84 ¥ в місяць) та одним охоронцем (262 524,75 ¥ в місяць). Комунальні послуги в цілому складатимуть 237 575,7 ¥

(з урахуванням сплати за воду, газ, електрику та інших комунальних потреб). Маркетингові витрати та відрахування у пенсійний фонд становлять третину загальних витрат.

Для «YUME» питання оренди приміщення актуальне. При початковому повному облаштуванні в країні базування - оренда офісу попередньо рахується на рік (3 655 545,60 ¥), після того, як підприємство повністю окупить себе - здійсниться покупка та розширення офісу.

3.3. Розрахунок очікуваних доходів та оцінка економічної привабливості інвестиційного проекту

Даний розділ несе в собі інформацію всіх необхідних витрат, які будуть потрібні для розвитку бізнесу веганських кормів в Японії. Кожен крок розписаний в подробицях, методи і формули розрахунків надаються після табл. 3.6 -3.8.

Головні завдання даного розділу - обчислити ставку дисконтування, яка допоможе в розрахунках ефективності інвестицій, а також період окупності бізнесу. Зауважимо, що даний період не може здійснюватися в значенні нижче двох років, період окупності середньостатистичних фірм в світовій економіці займає від 2 - 3 років. Якщо проект в Японії окупається понад три роки, то він вважається неприбутковим і недійсним. Шляхом консиліуму приймається рішення про закриття нерентабельного проекту, тим самим замінюючи його вже готовим, більш рентабельним.

Компанія «YUME» буде обслуговувати близько сімдесяти п'яти клієнтів за робочий день. В середньому на одного клієнта приходиться 7 833,31 ¥ (72\$), відповідно на 75 клієнтів – це 587 498,40 ¥ (5 400 \$). Помножуємо на 250 робочих днів і отримуємо 146 874 600,00 ¥ або 1 350 000,00 \$. Так як ми будемо закуповувати корм у виробника і додавати свою торгово націнку до його ціни, питома вага націнки у ціні реалізації буде становити 30%, а саме , згідно з табл.

3.6 – це 44 065 380 ¥ (405 027,57 \$) . Отже, останні 70% будуть припадати витрати.

Таблиця 3.6

Ефективність інвестицій*

Індикатори	Рік			
	0	1	2	3
Інвестиції, ієни	18 138 904,30	-	-	-
Дохід від продажу ієни	-	44 065 380	44 065 410	44 065 440
ПДВ, 10%	-	4 406 538	4 406 548	4 406 558
Витрати на продаж, ієни	-	28 170 208,84	28 170 308,84	28 170 408,84
Балансовий прибуток, ієни	-	11 488 633,06	11 488 553,06	11 488 473,06
Податок на прибуток 40%, ієни	-	4 595 453,224	4 595 421,224	4 595 389,224
Чистий прибуток, ієни	-	6 893 179,84	6 893 131,84	6 893 083,84

*Складено автором за результатами власних досліджень

Податок на додану вартість в Японії складає 10% , варто визначити дохід від продажів з урахуванням ПДВ для кожного року :

$$\text{ПДВ}_{1\text{рік}}: 44\,065\,380 \text{ ¥} * 10\% / 100\% = 4\,406\,538 \text{ ¥}$$

$$\text{ПДВ}_{2\text{рік}}: 44\,065\,410 \text{ ¥} * 10\% / 100\% = 4\,406\,548 \text{ ¥}$$

$$\text{ПДВ}_{3\text{рік}}: 44\,065\,440 \text{ ¥} * 10\% / 100\% = 4\,406\,558 \text{ ¥}$$

Балансовий прибуток = доходи від продажів - витрати на продаж - ПДВ.

$$44\,065\,379,9 \text{ ¥} - 28\,170\,208,84 \text{ ¥} - 4\,406\,538 \text{ ¥} = 11\,488\,633,06 \text{ ¥}$$

$$44\,065\,409,9 \text{ ¥} - 28\,170\,308,84 \text{ ¥} - 4\,406\,548 \text{ ¥} = 11\,488\,553,06 \text{ ¥}$$

$$44\,065\,439,9 \text{ ¥} - 28\,170\,408,84 \text{ ¥} - 4\,406\,558 \text{ ¥} = 11\,488\,473,06 \text{ ¥}$$

Податок на прибуток в Японії дорівнює 40%. Тому ми віднімаємо 40% від балансового прибутку.

$$11\,488\,633,06 \text{ ¥} * 40\% / 100\% = 4\,595\,453,224 \text{ ¥}$$

$$11\,488\,553,06 \text{ ¥} * 40\% / 100\% = 4\,595\,421,224 \text{ ¥}$$

$$11\,488\,473,06 \text{ ¥} * 40\% / 100\% = 4\,595\,389,224 \text{ ¥}$$

Чистий прибуток = балансовий прибуток - податок на прибуток.

$$11\,488\,633,06 \text{ ¥} - 4\,595\,453,224 \text{ ¥} = 6\,893\,179,84 \text{ ¥}$$

$$11\,488\,553,06 \text{ ¥} - 4\,595\,421,224 \text{ ¥} = 6\,893\,131,84 \text{ ¥}$$

$$11\,488\,473,06 \text{ ¥} - 4\,595\,389,224 \text{ ¥} = 6\,893\,083,84 \text{ ¥}$$

Значення ефективності інвестицій «YUME» дає можливість розрахувати справжні і майбутні потоки проекту, для даного розрахунку надаються дві комплементарні таблиці (табл. 3.7 і табл.3.8), в яких повністю розкривається справжній, майбутній потенціал компанії:

Таблиця 3.7

Майбутні грошові потоки проекту*

Рік	Інвестиції, ¥	Чистий прибуток, ¥	Амортизація, ¥	Грошові потоки (1), ¥
База	18 138 904,30	-	-	-
1	-	6 893 179,84	356 306,9	7 249 486,74
2	-	6 893 131,84	356 306,9	7 249 438,74
3	-	6 893 083,84	356 306,9	7 249 390,74
Всього	18 138 904,30	20 679 395,51	1 068 920,7	21 748 316,22

*Складено автором за результатами власних досліджень

Для розрахунку амортизації було вирішені наступні кроки:

- Термін експлуатації електронних розрахункових машин та комп'ютерів становить 3 роки, ціна - 326 388,00 ₴
- Товарно- матеріальні цінності мають термін амортизації 2 роки з найменшою ціною 163 194,00 ₴
- Термін експлуатації меблів 4 роки амортизації, при ціні 271 990,00 ₴
- Термін експлуатації машин та обладнання значно вищий, ніж у товарно матеріальних цінностей, а саме 5 років амортизації з ціною 489 582,00 ₴

Електронні розрахункові машини та комп'ютери

Перший рік = $326\,388,00 \text{ ₴} / 3 = 108\,796 \text{ ₴}$; $326\,388,00 \text{ ₴} - 108\,796 \text{ ₴} = 217\,692 \text{ ₴}$

Другий рік = $217\,692 \text{ ₴} - 108\,796 \text{ ₴} = 108\,796 \text{ ₴}$

Третій рік = $108\,796 \text{ ₴} - 108\,796 \text{ ₴} = 0 \text{ ₴}$

Товарно- матеріальні цінності

Перший рік = $163\,194,00 \text{ ₴} / 2 = 81\,597 \text{ ₴}$; $163\,194,00 \text{ ₴} - 81\,597 \text{ ₴} = 81\,597 \text{ ₴}$

Другий рік = $81\,597 \text{ ₴} - 81\,597 \text{ ₴} = 0 \text{ ₴}$

Меблі

Перший рік = $271\,990,00 \text{ ₴} / 4 = 67\,997,5 \text{ ₴}$; $271\,990,00 \text{ ₴} - 67\,997,5 \text{ ₴} = 203\,992,5 \text{ ₴}$

Другий рік = $203\,992,5 \text{ ₴} - 67\,997,5 \text{ ₴} = 135\,995 \text{ ₴}$

Третій рік = $135\,995 \text{ ₴} - 67\,997,5 \text{ ₴} = 67\,997,5 \text{ ₴}$

Четвертий рік = $67\,997,5 \text{ ₴} - 67\,997,5 \text{ ₴} = 0 \text{ ₴}$

Машини та обладнання

Перший рік = $489\,582,00 \text{ ₴} / 5 = 97\,916,4 \text{ ₴}$; $489\,582,00 \text{ ₴} - 97\,916,4 \text{ ₴} = 391\,665,6 \text{ ₴}$

Другий рік = $391\,665,6 \text{ ₴} - 97\,916,4 \text{ ₴} = 293\,749,2 \text{ ₴}$

Третій рік = $293\,749,2 \text{ ₴} - 97\,916,4 \text{ ₴} = 195\,832,8 \text{ ₴}$

Четвертий рік = $195\,832,8 \text{ ₴} - 97\,916,4 \text{ ₴} = 97\,916,4 \text{ ₴}$

$$\text{П'ятий рік} = 97\,916,4 \text{ ₴} - 97\,916,4 \text{ ₴} = 0 \text{ ₴}$$

Для того, щоб зрозуміти чи правильно ми ведемо розрахунок, слід зробити даний підрахунок:

$$\text{Перший рік} = 108\,796 \text{ ₴} + 81\,597 \text{ ₴} + 67\,997,5 \text{ ₴} + 97\,916,4 \text{ ₴} = 356\,306,9 \text{ ₴}$$

$$\text{Другий рік} = 108\,796 \text{ ₴} + 81\,597 \text{ ₴} + 67\,997,5 \text{ ₴} + 97\,916,4 \text{ ₴} = 356\,306,9 \text{ ₴}$$

$$\text{Третій рік} = 108\,796 \text{ ₴} + 81\,597 \text{ ₴} + 67\,997,5 \text{ ₴} + 97\,916,4 \text{ ₴} = 356\,306,9 \text{ ₴}$$

Для того, аби визначити, які «YUME» матиме грошові потоки, варто до чистого прибутку додати амортизацію

$$\text{Перший рік} = 6\,893\,179,84 \text{ ₴} + 356\,306,9 \text{ ₴} = 7\,249\,486,74 \text{ ₴}$$

$$\text{Другий рік} = 6\,893\,131,84 \text{ ₴} + 356\,306,9 \text{ ₴} = 7\,249\,486,74 \text{ ₴}$$

$$\text{Третій рік} = 6\,893\,083,84 \text{ ₴} + 356\,306,9 \text{ ₴} = 7\,249\,390,74 \text{ ₴}$$

Розрахувавши майбутні грошові потоки, має сенс перейти до теперішніх.

Для цього слід знайти дисконтну ставку, для цього допоможуть такі показники: рівень інфляції Японії = -0,49% ($\approx$ -0,5%), депозитна ставка для юридичних осіб = 1%, ризики = 5%. Наступні розрахунки представлені у табл. 3.8:

Таблиця 3.8

Сьогоденні грошові потоки проекту*

	Грошові потоки (1), ₴	Дисконтна ставка, %	Теперішня вартість, ₴	
			Інвестиції ITV, ₴	Грошові потоки, ₴
База	-	1	18 138 904,30	
1	7 249 486,74	0,948	-	6 872 513
2	7 249 438,74	0,898	-	6 509 996
3	7 249 390,74	0,852	-	6 176 481
Всього	21 748 316,22	2,698	18 138 904,30	19 558 990

*Складено автором за результатами власних досліджень

Ставка дисконтування = $(1+0,01)*(1-0,005)*(1+0,05) - 1 = 0,055$

Дисконтна ставка:

Перший рік = $1/1,055 = 0,948$

Другий рік = $1/1,055^2 = 0,898$

Третій рік = $1/1,055^3 = 0,852$

Грошові потоки = грошові потоки (1) * дисконтну ставку

$7\,249\,486,74 \text{ €} * 0,948 = 6\,872\,513 \text{ €}$

$7\,249\,438,74 \text{ €} * 0,898 = 6\,509\,996 \text{ €}$

$7\,249\,390,74 \text{ €} * 0,852 = 6\,176\,481 \text{ €}$

Для того, щоб визначити, чи є проект ефективним, необхідно розрахувати його чисту теперішню вартість (NPV), індекс прибутковості (PI) та термін окупності (PP).

Якщо міжнародний проект передбачає разову інвестицію, то NPV обчислюється за формулою (3.1).

(3.1)

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - I$$

де n – кількість років реалізації (тривалість) міжнародного проекту;

k – роки реалізації міжнародного проекту (1, 2, 3... , n);

P_k - дохід (грошові надходження) в k -тому році реалізації міжнародного проекту;

i – дисконтна ставка, частки од.;

I - обсяг разової інвестиції (грошового відтоку коштів).

$NPV = 7\,249\,486,74/1,055 + 7\,249\,438,74/1,055^2 + 7\,249\,390,74/1,055^3 - 18\,138\,904,30 \text{ €}$

$NPV = 19\,558\,507,4 - 18\,138\,904,30 = 1\,419\,603,1 \text{ €}$

Якщо $NPV > 0$, то міжнародний проект слід прийняти, тому що вартість (цінність) компанії зросте, збільшиться курс акцій.

Тепер ми можемо розрахувати індекс прибутковості (PI), який характеризує ефективність інвестицій. Чим вище цей показник, тим кращий наш проект.

Індекс прибутковості(PI) - це дисконтований грошовий потік, поділений на інвестиції, нижче представлена більш наочна формула (3.2):

(3.2)

$$P = \left(\sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} \right) / I$$

де n – кількість років реалізації (тривалість) міжнародного проекту;

k – роки реалізації міжнародного проекту (1, 2, 3... , n);

P_k - дохід (грошові надходження) в k-тому році реалізації міжнародного проекту;

i – дисконтна ставка, частки од.;

I - обсяг разової інвестиції (грошового відтоку коштів).

$$PI = 19\,558\,507,4 / 18\,138\,904,30 \text{ €} = 1,1$$

Якщо $PI > 1$, то міжнародний проект слід приймати. На даному етапі пропонуємо розрахувати термін окупності нашого проекту.

Термін окупності міжнародних інвестицій – PP (payback period method), тобто період часу, протягом якого очікується повернення вкладених коштів за рахунок доходів, одержаних від реалізації міжнародного інвестиційного проекту.

Період окупності (PP) = це інвестиція, поділена на середньорічну дисконтований грошовий потік. Payback Period визначається за формулою (3.3)

(3.3)

$$PP = \frac{I}{P_k}$$

де I – величина одноразового інвестування коштів;

P_k – щорічний (середньорічний) чистий дохід від міжнародних інвестицій.

$$PP = 19\,558\,507,4 \text{ €} / 3 = 6\,519\,502,47$$

$$PP = 18\,138\,904,30 \text{ ¥} / 6\,519\,502,47 \text{ ¥} = 2,8 \text{ років}$$

Провівши аналіз і з'ясувавши основні аспекти країни, її інвестиційний клімат, перспективи та загрози введення бізнесу, податкову структуру країни, з'ясовано:

- при відкритті бізнесу в Токіо загальні витрати компанії "YUME" становлять 28 170 208,84 ¥;
- сума інвестицій налічує 18 138 904 , 30 ¥.

Чиста теперішня вартість (NPV) - 1 419 603,1 ¥, що більше нуля, індекс прибутковості більше одиниці, він становить 1,1.

При цьому період окупності компанії "YUME" нараховує 2,8 років. Це свідчить про те, що проект можна вважати рентабельним. Отже, даний проект може завоювати ринок еко-продукції і стати лідером серед продажів у Східній Азії. Японія, для компанії "YUME", зможе стати країною, яка буде просувати продукцію еко-незалежної індустрії в сфері веганських кормів для собак по всьому світу.

ВИСНОВОК

Згідно мети кваліфікаційної роботи був розроблений міжнародний інвестиційний проект «Організація продажу веганських кормів для собак» в Японії. Підсумком досліджень є остаточна аргументована відповідь на питання прибутковості проекту і доцільне впровадження його в життя.

У кваліфікаційній роботі було вивчено сучасний пристрій і внутрішнє/зовнішнє середовище Японії. Виходячи з вищевикладених даних, був виявлений стан її зовнішньоекономічної діяльності. Кваліфікаційна робота дозволила виявити перспективи розвитку, масштабний прогрес і сучасні проблеми "Країни сонця, що сходить".

У даній роботі проведено соціальний експеримент у виявленні підводних каменів у веденні бізнесу в Японії, а також в спілкуванні з самими японцями. Кваліфікаційна робота дозволила розрахувати очікуваний прибуток і термін окупності, оцінити економічну ефективність інвестиційного проекту і доцільність вкладення коштів.

Дана робота містить характеристику інвестиційного середовища Японії та державне регулювання національної інвестиційної політики. Проект показує, що незважаючи ні на які фактори, "Країни сонця, що сходить" має непогану оцінку в інвестиційній привабливості. Японія створює найбільш сприятливі умови для іноземних інвесторів та сприяє здійсненню заходів щодо вдосконалення підприємницького середовища. Встановлено, що важливим фактором зі створення бізнесу в Японії є оформлення бізнес-візи, котра надається на 3 місяці та потребує вчасного оновлення.

Важливим фактором для приваблення клієнтів слугує розташування компанії «YUME», тому підприємство з продажу веганських кормів обрало вигідне приміщення в центрі міста. У середньому «YUME» буде обслуговувати близько сімдесяти п'яти клієнтів за робочий день, що надасть нам можливість найму персонального ветеринарного лікаря. При цьому компанія завоює довіру у споживачів, так як веганський корм фірми «YUME» рекомендуватимуть до

споживання сам лікар з посиланням, що корму «YUME» властиве покращення метаболізму вихованців. Надалі, щоб розвивати веганський продукт для собак можна буде створити ще кілька філіалів нашої компанії у цій країні.

Для забезпечення рекламування нашої компанії, ми будемо застосовувати:

- сторінки у соціальних мережах, де будемо виставляти фото з улюбленцями клієнтів та їх відгуками;
- проводити детальне ознайомлення відвідувачів з нашою продукцією;
- реалізовувати розіграші та акції;
- регулярно відповідати на хвилюючі запитання споживачів;
- рекламу на Youtube;
- біл-борди.

Провівши необхідні розрахунки, а саме обчисливши чистий дисконтований дохід, чистий дохід від реалізації проекту дисконтований період окупності (2,8 років), визначивши рівень рентабельності, виявлено, що запропонований проект з продажу веганських кормів для собак є ефективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Журнал «Emigranto» [Електронний ресурс] / Каким образом и где снять комфортное жилье в Японии 2021. – Электрон. дан./ – Режим доступа: <https://emigranto.ru/strany-azii/iaponiia/sniat-zhile-v-iaponii.html> , вільний. Загол. з екрану. – Мова рос.
- 2 Журнал «Migrant Visa» [Електронний ресурс] / Средняя зарплата в Японии по профессиям в 2021 году». – Электрон. дан./ – Режим доступа: <https://migrantvisa.ru/zarplata/srednjaja-zarplata-v-japonii/#:~:text=%D0%A1%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D1%8F%D1%8F%20%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%20%D0%AF%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D0%B8%20%D0%B2,000%E2%80%93205%20000%20%D1%80%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%B9%20> , вільний. Загол. з екрану. – Мова рос.
- 3 Журнал «Nippon» [Електронний ресурс] / Современный взгляд на Японию». – Электрон. дан./ – Режим доступа: <https://www.nippon.com/ru/japan-data/h00250/> , вільний. Загол. з екрану. – Мова рос.
- 4 Інформаційне агенство «Уніан» – [Електронний ресурс] – Режим доступа: <https://www.unian.ua/economics/finance/10544595-vpershe-v-istoriji-derzhborg-yaponiji-perevishchiv-10-trilyoniv.html> , вільний. – Загол. з екрану. – Мова укр.
- 5 Масанори М. Современная технология и экономическое развитие Японии. – М.: Экономика, 2006.
- 6 Мировой Атлас Данных. [Електронний ресурс] / Мировая и региональная статистика, национальные данные, карты и рейтинги Японии – Электрон. дан. – Режим доступа: <https://knoema.ru/atlas> , вільний. – Загл. з екрану. – Мова рос.
- 7 Офіційний портал "Державна фіскальна служба України" [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/print-56582.html>

- 8 Офіційний сайт «Міжнародний Валютний Фонд» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.imf.org/ru/Publications/WEO/Issues/2020/06/24/WEOUpdateJune2020>
- 9 Офіційний сайт «Export Promotion office» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://investment.zoda.gov.ua/frontend/web/userfiles/view/files/Japan_factbook-v1.3.pdf
- 10 Офіційний сайт «Ministry of Health, Labor and Welfare of Japan» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.mhlw.go.jp/index.html>
- 11 Офіційний сайт «Unctad» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://unctad.org/>
- 12 Офіційний сайт «World Bank» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>
- 13 Офіційний сайт «World trade organization» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47.pdf.
- 14 Ребрей С. Транснаціоналізація японського бізнесу С. Ребрей. – М.: МГІМО(У), 2015.
- 15 Рейтинг стран мира по уровню образования. [Електронний ресурс] / Гуманитарная энциклопедия - Центр гуманитарных технологий, 2006-2020 (последняя редакция: 08.02.2020). – Электрон. дан./ – Режим доступу: <https://gtmarket.ru/ratings/education-index/education-index-info> , вільний. – Загл. з екрану. – Мова рос.
- 16 Рейтинг стран мира по уровню человеческого развития. [Електронний ресурс] / Гуманитарная энциклопедия - Центр гуманитарных технологий, 2006-2020 (последняя редакция: 08.02.2020). – Электрон. дан./ – Режим доступу: [market.ru/ratings/human-development-index](https://gtmarket.ru/ratings/human-development-index) , вільний. – Загл. з екрану. – Мова рос.
- 17 Трансформація економічних систем та інститутів у нових геостратегічних реаліях: ХХХ Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених і студентів: тези доповідей, Дніпро, 20–21 квітня 2021 р.

[Електронне видання]. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 107 с. – Режим доступу:

https://duan.edu.ua/images/Announcements/UA/Departments/IER/2021/Conferences/Theses_30th_conf.pdf

18 Хасбулатов Р. Типология предпринимательства и принцип оптимальности в экономической системе. Социальные функции государства. Историко-экономический экскурс /Р. Хасбулатов // Международная экономика. – 2007. – №1. – 2-14 с.

19 Adisawi [Електронний ресурс] / Ведение бизнеса в Японии – Електрон. дан. / – Режим доступу: <https://www.adisawi.com/>, вільний – Загол. з екрану. – Мова рос.

20 Balance of Payments [Електронний ресурс] / Payments" (Ministry of Finance, Bank of Japan) – Електрон. дан./ – Режим доступу: <https://www.boj.or.jp/en/statistics/br/bop/index.htm/>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.

21 Company law – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://elaws.e-gov.go.jp/document?lawid=417AC0000000086>, вільний. Загол. з екрану. – Мова яп.

22 Comtrade [Електронний ресурс] / Japan. Reporter/Year. Publication Note – Електрон. дан./ – Режим доступу: <https://comtrade.un.org/db/mr/daPubNoteDetail.aspx?r=392>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.

23 Doing Business in Japan 2020 [Електронний ресурс] / Economy Profile Japan – Електрон. дан. / – Режим доступу: <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/j/japan/JPN.pdf>, вільний – Загол. з екрану. – Мова англ.

24 Euromoney Country Risk Japan – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.euromoneycountryrisk.com>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.

- 25 International Monetary Fund /Japan : Selected Issues – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2020/02/07/Japan-Selected-Issues-49033>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.
- 26 Japan Foreign Trade Council [Електронний ресурс] / Основні напрямки експорту товарів з Японії в 2020 році – Електрон. дан. / - Режим доступу: https://www.jftc.or.jp/kids/kids_news/japan/country.html, вільний. – Загол. з екрану. – Мова яп.
- 27 Japan's International Trade in Goods (Yearly) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.jetro.go.jp/en/reports/statistics/>, вільний – Загол. з екрану. – Мова англ.
- 28 Journal of «The Diplomat: Asia Pasific» [Електронний ресурс] / Japan's Population Is Still Declining – Електрон. дан./ – Режим доступу: <https://thediplomat.com/>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.
- 29 Macrotrends [Електронний ресурс] / Japan Labor Force Participation Rate 1990-2021 organization – Електрон. дан. / – Режим доступу: <https://www.macrotrends.net/countries/JPN/japan/labor-force-participation-rate>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.
- 30 Statista [Електронний ресурс] / Japan: Export of goods from 2009 to 2019 – Електрон. дан. / – Режим доступу: <https://www.statista.com/statistics/263640/import-of-goods-to-japan/>, вільний – Загол. з екрану. – Мова англ.
- 31 Statista [Електронний ресурс] / Japan: Import of goods from 2009 to 2019 – Електрон. дан. / – Режим доступу: <https://www.statista.com/statistics/263654/export-of-goods-from-japan/#:~:text=In%202019%2C%20the%20value%20of,around%20705.56%20billion%20U.S.%20dollars.>, вільний – Загол. з екрану. – Мова англ.
- 32 Statista [Електронний ресурс] / Japan: National debt from 2019 to 2025 – Електрон. дан./ – Режим доступу:

<https://www.statista.com/statistics/270121/national-debt-of-japan/>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова англ.

33 The miraculous Japanese labour force – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://am.jpmorgan.com/us/en/asset-management/institutional/insights/portfolio-insights/fixed-income/fixed-income-perspectives/the-miraculous-japanese-labour-force/>, вільний – Загол. з екрану. – Мова англ.

34 Trade Map [Електронний ресурс] / Trade statistics for international business development. – Електрон. Дан. - Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі Японії /. – Режим доступу: <https://www.trademap.org/Index.aspx>, вільний. – Загол. з екрану. – Мова рос.

35 TrendEconomy [Електронний ресурс] / ТОП-10 экспортируемых и импортируемых товаров в Японию (2020) – Електрон. дан./ - Режим доступу: <https://trendeconomy.ru/data/h2/Japan/TOTAL>, вільний. Загол. з екрану. – Мова рос.